



МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

АГЕНЦИЯ ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ



О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АГЕНЦИЯТА ЗА СОЦИАЛНО ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2016 ГОДИНА

София, Март 2017 г.

ВЪВЕДЕНИЕ:

Дейността на Агенцията за социално подпомагане (АСП) през 2016 г. се осъществи в съответствие с приоритетите, залегнали в Стратегическия план на АСП за периода 2014-2018 г. и насочени към изпълнение на държавната политика по гарантиране правото на адекватна социална закрила за всички български граждани и за всеки гражданин на друга държава, намиращи се на територията на България. В тази връзка, визията на Агенцията за социално подпомагане за 2016 г. бе подобряване адекватността и устойчивостта на системите за социална закрила и социално включване.

Дейностите, осъществявани от Агенцията (чл. 2, ал. 2 от Устройствения правилник), са:

- отпускане на социални помощи и на семейни помощи за деца;
- предоставяне на социални услуги;
- координиране, планиране и развитие на социалните услуги;
- контролиране спазването на утвърдени критерии и стандарти за извършване на социални услуги, предоставяни на лица;
- разрешаване откриване, закриване, промяна на вида и капацитета на специализирани институции и социални услуги в общността, когато са делегирани от държавата дейности;
- регистриране лицата по чл. 18, ал. 1, т. 3 и 4 от Закона за социално подпомагане, извършващи социални услуги;
- изготвяне на обобщени годишни отчети и анализи за дейността в областта на социалните помощи и социалните услуги, които представя на министъра на труда и социалната политика;
- изготвяне на проекти на нормативни актове в областта на социалните помощи и социалните услуги;
- други дейности, определени със закон или с акт на Министерския съвет.

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА НА
АГЕНЦИЯТА ЗА
СОЦИАЛНО
ПОДПОМАГАНЕ ЗА 2016
ГОДИНА

София 1051,

ул. „Триадица“ №2

телефони:

(02) 811 9 607

(02) 8119 639

горещ телефон:

(02) 935 05 50

Агенцията за социално подпомагане е определена за Управляващ орган (УО) на **Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014-2020 г.**, с решение на МС от 08.09.2014 година. Оперативна програма е одобрена с Решение за изпълнение на Европейската комисия от 05.12.2014 година.

Програмата допринася за постигане на Националната цел за намаляване на броя на живеещите в бедност с 260 000 души до 2020 г. в съответствие с целите на стратегия „Европа 2020“. В изпълнение на тази цел, програмата се насочва към лицата, живеещи в най-висока степен на бедност и социална изолация. Програмата се изпълнява на територията на цялата страна. Общият бюджет по Оперативната програма през периода 2014-2020 г. е 123 312 076 евро.

В рамките на Оперативната програма се реализират четири типа операции:

Операция тип 1: Закупуване на хранителни продукти

Операцията се реализира от административна структура на УО, определена със заповед.

Операция тип 2: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти

Операцията се реализира чрез процедура за подбор на публичноправна организация или организация с нестопанска цел, регистрирана по реда на ЗЮЛНЦ като юридическо лице с нестопанска цел в обществена полза, в съответствие с критериите, посочени в Оперативната програма.

Операция тип 3: Топъл обяд

Операцията се реализира чрез процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, в която допустими кандидати са общини и райони на общини.

Операция тип 4: Техническа помощ

Въз основа на мониторинга върху изпълнението на операциите, реализирани през 2015 г. се установи необходимост от някои промени в Оперативната програма, които биха довели до по-голяма гъвкавост при нейната реализация и по-висока ефективност на предвижданите мерки. На 27.01.2016 г., на заседание на Министерски съвет, предложените промени в програмата бяха утвърдени и на **01.02.2016 г. изменението на програмата беше внесено за официално одобрение от ЕК чрез електронната система SFC2014.**

Измененията в Оперативната програма са в три основни посоки:

- **Промяна в описанието на механизма за идентифициране на най-нуждаещите се лица.**

С оглед недопускане на разхищаване на вече закупени храни, постигане на по-добра насоченост и своевременност на подпомагането по фонда, е предложено в Оперативната програма да бъде описан само механизмът, по който ще се определят целевите групи, без същите да бъдат посочвани конкретно, както е в първия вариант на програмата. Целевите групи се определят с **Наредба на министъра на труда и социалната политика** въз основа на анализ на степента на уязвимост и установеното ниво на материални лишения. В

Наредбата се определя основната целева група за съответния вид подкрепа – за индивидуални пакети хранителни продукти и за предоставяне на топъл обяд, както и допълнителна целева група, на която да бъдат преразпределени неполучените или нераздадените храни.

- **Определяне за допустим разходът за реализиране на съпътстващи мерки в размер на 5 на сто от разходите за закупуване на хранителни продукти.**

Разходите за реализиране на съпътстващи мерки от партньорските организации, отговорни за изпълнение на договорите по програмата – за предоставяне на топъл обяд и за предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти, са допустими в съответствие с разпоредбата на чл. 26, пар. 2, „д“ от Регламент /ЕС/ № 223/2014 г., но същите не бяха допустими за българската оперативна програма, тъй като при първоначалното програмиране беше прието, че съпътстващите мерки ще бъдат финансирани от Европейския Социален Фонд чрез Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

В хода на изпълнение се установи, че не съществува риск от дублиране на финансирането, тъй като Фондът за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица предоставя първоначалната базова подкрепа на най-уязвимите граждани, засегнати от форми на крайна бедност, които са твърде откъснати от пазара на труда, за да могат да се възползват от мерките за социално приобщаване на Европейския социален фонд. Определянето на такъв разход като допустим по Оперативната програма за храни, от една страна ще повиши ефективността на мерките и ще бъде допълнителен стимул за партньорските организации, тъй като те в момента са задължени да реализират съпътстващи мерки, без да получават средства за това. От друга страна, това ще даде основание на Управляващия орган да има по-високи изисквания по отношение на резултатите от финансираните съпътстващи мерки.

- **Допълване на критериите за подбор на партньорските организации.**

Предложено е критериите за подбор на партньорска организация за предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти да бъдат допълнени по отношение на изискването за специфичен опит на организациите, като освен опит в предоставянето на храни се добави и опит за предоставяне на помощи в натура. Включването на подобна алтернативна възможност ще осигури гъвкавост и възможност за участие на повече партньори в реализация на мерките.

Измененията в програмата са утвърдени с Решение за изпълнение на ЕК на 14.04.2016 година.

Стратегическа цел № 1: Да се създадат условия за гарантиране на адекватна социална закрила и пълноценно социално включване на всички граждани.

Приоритет № 1.1.:

- Създаване на условия за оптимизиране на социалното подпомагане за уязвими групи;
- Повишаване нивото на компетентност на социалните работници във връзка с целенасоченото предоставяне на социални помощи;
- Повишаване качеството на социалните анкети и социалните доклади, отчитащи индивидуалната потребност на нуждаещите се от подкрепа лица;
- Изготвяне на становища и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението;
- Мониторинг на отпусканите социални помощи.

Агенцията за социално подпомагане (АСП) има ангажменти по изпълнение на две от програмите за реализиране на политиката в областта на социалната закрила и равните възможности.

През 2016 г. приоритет на политиката беше гарантирането на социална защита на уязвимите групи от населението чрез по-добра целенасоченост на социалните помощи, повишаване на ефективността на програмите, прилагане на диференциран подход, усъвършенстване на нормативната уредба в сферата на социалното подпомагане и оптимизиране на институционалната структура, свързана със социалната защита на най-нискодоходните и рискови групи от населението.

Програмите, изпълнявани от АСП в съответствие със стратегическите и оперативните цели на политиката в областта на социалната закрила и равните възможности са:

**ПРОГРАМА „ПРЕДОСТАВЯНЕ НА СОЦИАЛНИ ПОМОЩИ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ДИФЕРЕНЦИРАН ПОДХОД”**

През 2016 г. дейностите бяха насочени към постигане на една от целите – подпомагане на хората с най-ниски доходи при прилагане на диференциран подход чрез подобряване на целенасочеността на мерките и оптимизиране на разходите.

Изпълнението на програмата се осъществява от Изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане – на национално ниво, директорите на Регионалните дирекции за социално подпомагане – на областно ниво, и директорите на дирекциите „Социално подпомагане” – на общинско ниво.

Чрез програмата се предоставят:

- помощи, отпускани по реда на Закона за социално подпомагане (ЗСП) и Правилника за неговото прилагане (ППЗСП);
- целеви средства за диагностика и лечение в лечебни заведения за болнична помощ на български граждани, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес;
- целеви помощи за ветерани от войните и военноинвалиди.

Във връзка с изпълнението на дейностите по отпускане на социални и целеви помощи и средства в АСП ежесечно постъпват данни от 147-те дирекции „Социално подпомагане“ (ДСП) чрез 28-те регионалните дирекции за социално подпомагане (РДСП) в страната.

Законът за социално подпомагане регламентира видовете помощи, предназначени да подкрепят нуждаещи се лица и семейства, които живеят под определен защитен доход, за задоволяване на основните им жизнени потребности.

За периода 01.01.2016 г. - 31.12.2016 г. по реда на ППЗСП в страната са отпуснати и начислени еднократни, целеви и месечни социални помощи на общо **48 509 лица и семейства**. През същия отчетен период на 2015 г. отпуснатите и начислени помощи по ППЗСП са за общо 59 383 лица и семейства.

Наблюдава се намаление на подпомаганите лица и семейства по ЗСП и ППЗСП с 10 874 случая (22 %).



През 2016 г. изплатената сума за месечни, еднократни и целеви помощи по ППЗСП е **45 221 938 лв.**, докато през 2015 г. изплатената сума е била с над 18% повече (55 193 344 лв.).



Видовете социални помощи и отчетените данни за тях са, както следва:

1. Месечни помощи по реда на чл. 9 от ППЗСП:

Месечните социални помощи допълват собствените доходи на лицата и семействата до определен диференциран минимален доход и се отпускат след проверка на техния доходен и имуществен статус, възраст, семейно положение и здравословно състояние, учебна и трудова заетост. Основа за определяне размера на месечните помощи е **гарантираният минимален доход**, който в момента е **65** лева.

За 2016 г. с месечни помощи, отпуснати по реда на чл. 9 от ППЗСП са подпомогнати **средномесечно 42 328 лица и семейства** в страната, докато през 2015 г. средномесечният им брой е бил 52 279. Изплатените средства за помощи през 2016 г. са в размер на **42 961 163 лв.**, а през 2015 г. размерът им е бил 53 119 105 лева.

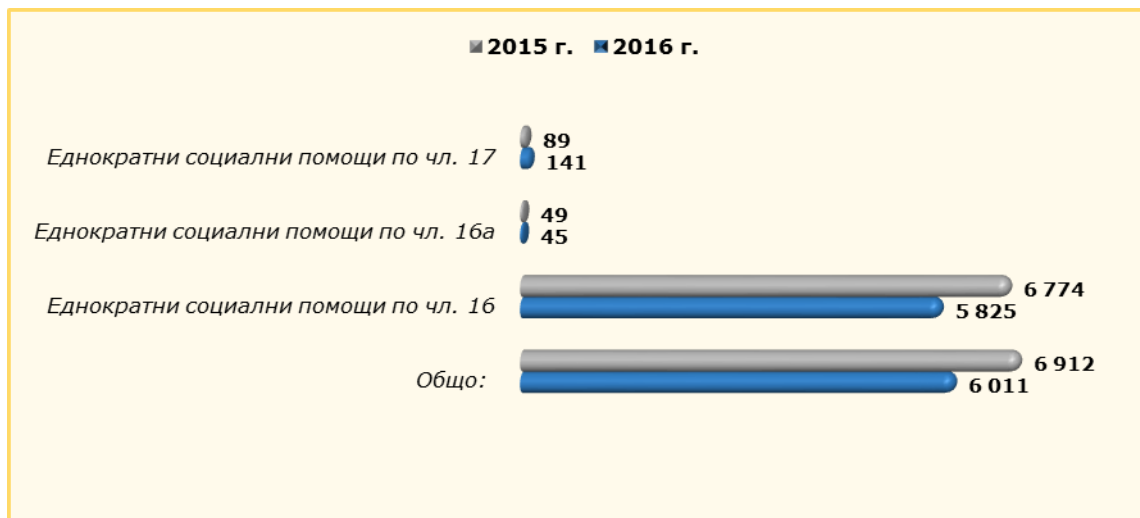
2. Еднократни помощи по реда на чл. чл. 16, 16а и 17 от ППЗСП:

Еднократните помощи са предназначени за:

- ✓ задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на лицата и семействата и се отпускат веднъж в годината, до петкратния размер на гарантирания минимален доход;
- ✓ издаване на лична карта – еднократно до размера на гарантирания минимален доход;
- ✓ лечение в чужбина.

През периода януари-декември 2016 г. общият брой на отпуснатите еднократни помощи в страната е **6 011 бр.**, за които са изплатени **2 184 039 лева**. За същия отчетен период на 2015 г. общият брой е бил 6 912 бр., а изплатените средства в размер на 1 991 576 лева.

Подпомаганите случаи, съобразно вида на еднократната помощ са:



3. Целеви помощи по реда на чл. 14 от ППЗСП:

Целевите социални помощи са предназначени за заплащане на наем на общински жилища на самотни родители, самотно живеещи възрастни хора над 70 години, и сираци до 25 години, завършили социален учебно-професионален център (СУПЦ).

През 2016 г. **средномесечно** се подпомогнати **170 лица**, а изплатената сума е **76 736 лева**. За 2015 г. средномесечно са подпомогнати 192 лица, а изплатената сума е 82 663 лева.

4. Целеви средства за диагностика и лечение:

В ПМС № 17 от 31.01.2007 г. (обн. в ДВ, бр. 13 от 09.02.2007 г.), са регламентирани условията и реда за заплащане стойността на оказаната болнична медицинска помощ за диагностика и лечение в лечебните заведения на лица, които нямат доход и/или лично имущество, което да им осигурява лично участие в здравноосигурителния процес. Средствата за заплащане на проведеното болнично лечение се предоставят целево по бюджета на АСП, но се изплащат на болничните заведения чрез Националната здравноосигурителна каса (НЗОК).

Отговарящите на условията на ПМС № 17 от 31.01.2007 г. към 31.12.2016 г. са **4 203 здравно неосигурени лица**. За всяко едно от тях са изготвени положителни социални доклади, които са изпратени на болничните заведения, където са лекувани.

Към 31.12.2016 г. на лечебните заведения за болнична помощ, чрез Националната здравноосигурителна каса са преведени **2 878 341 лв.**, а за същия период на миналата година – 2 628 820 лева.

5. Целеви помощи за ветерани от войните и военноинвалиди:

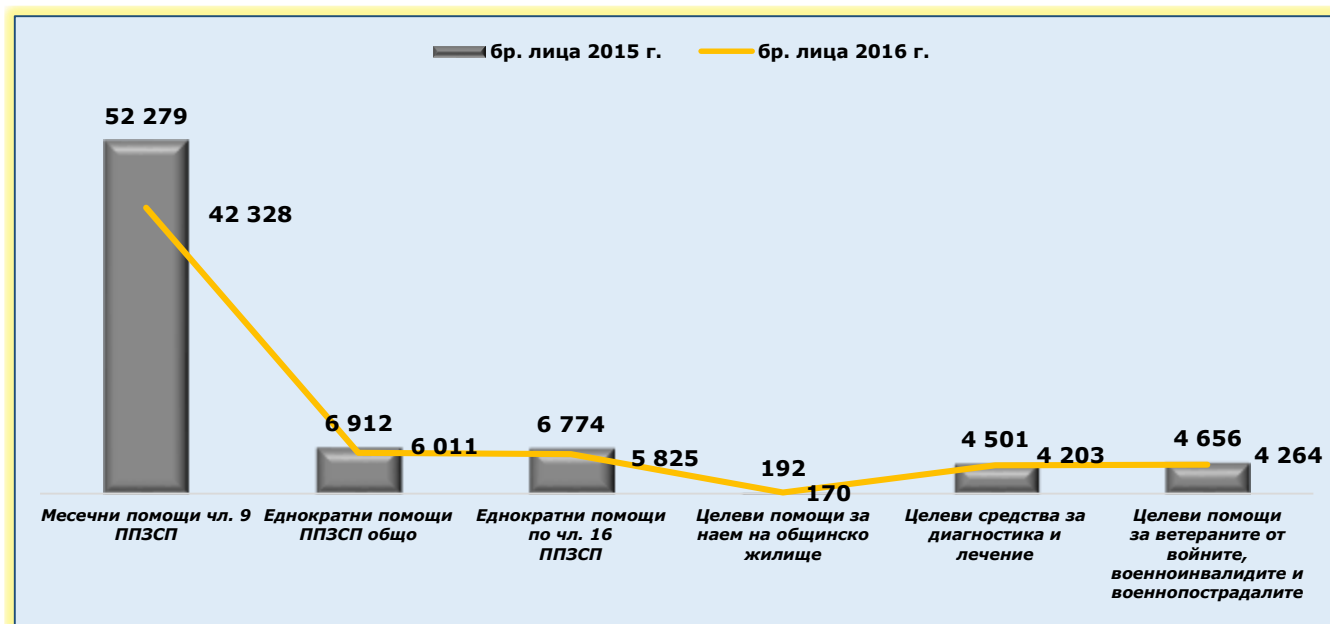
Условията и редът за предоставяне на целеви средства и помощи на ветераните от войните и военноинвалидите са регламентирани в следните нормативни актове:

- Закон за ветераните от войните; Правилник за прилагане на Закона за ветераните от войните и Наредба № 3 от 24.08.2012 г. за реда за предписване, отпускане и контрол на лекарствени продукти и дентална помощ на ветераните от войните;
- Закон за военноинвалидите и военнопострадалите; Правилник за прилагане на Закона за военноинвалидите и военнопострадалите и Наредба № 4 от 19.10.2012 г. за реда за получаване и заплащане на лекарствени продукти на военноинвалидите и военнопострадалите.

За 2016 г. **средномесечният брой на случаите е 4 264** , от които **1 758** военноинвалиди и военнопострадали и **2 506** ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е **2 765 480 лв.**, в т.ч. 2 241 893 лв. трансфер на средства към НЗОК.

За миналата година средномесечният брой случаи са 4 656, от които 1 793 военноинвалиди и военнопострадали и 2 863 ветерани от войните. Общият размер на изплатената сума е 3 475 382 лева.

Броят на подпомаганите лица и семейства през 2015 г. и 2016 г. по различните нормативни основания и актове, включени като услуги, предоставяни по програмата „Предоставяне на социални помощи при прилагане на диференциран подход“, са както следва:



ПРОГРАМА „ОСИГУРЯВАНЕ НА ЦЕЛЕВА СОЦИАЛНА ЗАЩИТА ЗА ОТОПЛЕНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО С НИСКИ ДОХОДИ“

Целта на програмата е да се предоставят финансови средства, с които хората с ниски доходи да осигурят отоплението си през зимния период.

В Наредба № РД 07-5 от 16.05.2008 г. са регламентирани условията и реда за отпускане на целева помощ за отопление през зимния период на хората в най-тежко социално положение. Създаден е механизъм, с който се компенсира изцяло увеличението на цените на енергоносителите. Съгласно нормативно определените условия, цитирани в Наредбата, право на целева помощ за отопление имат лицата и семействата, чийто средномесечен доход за предходните шест месеца преди месеца на подаване на заявлението-декларация е по-нисък или равен от диференциран минимален доход за отопление. Помощите се отпускат както след преценка на доходното състояние на семейството, така и на имущественото, здравословното състояние, възрастта и семейното положение. Основен приоритет са самотно живеещите възрастни хора, хората с трайни увреждания и родителите, които сами отглеждат децата си. Размерът на помощите се определя ежегодно, съобразно промените в цените на електроенергията.

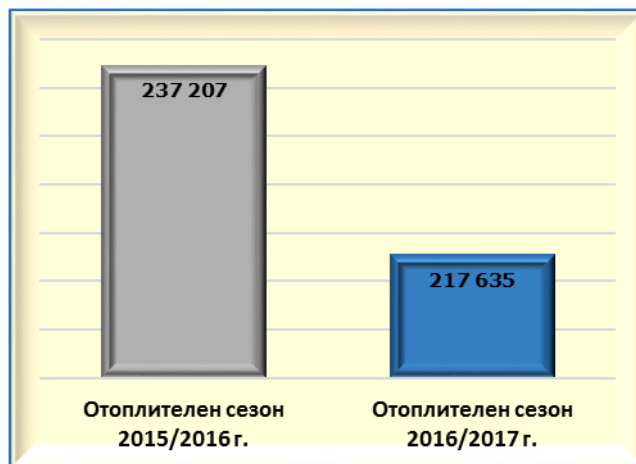
Предоставяната целева помощ за отопление е за период от 5 месеца, който обхваща времето от 1-ви ноември на настоящата календарна година до 31-ви март на следващата календарна година, като задължително се заявява вида на ползваното отопление – топлоенергия, електроенергия, твърдо гориво или природен газ.

За отоплителен сезон **2016/2017 г.** заявления-декларации за отпускане на целева помощ за отопление се подаваха в дирекциите „Социално подпомагане“ в периода от 01 юли до 31 октомври. Със Заповед № РД01-464 от 21.07.2016 г. на министъра на труда и социалната политика е променен месечният размер на целевата помощ за отоплителен сезон 2016/2017 г. - от 72,20 лв. на **72,46 лева**.

С Наредба за изменение и допълнение на Наредба № РД-07-05 от 2008 г., публикувана в ДВ, Бр. 55 от 19.07.2016 г. е изменен коригиращият коефициент, с който се намалява размерът на пенсиите - от 1,269 на **1,302**. Изменението е с цел да не се допусне отпадане на пенсионери, които са получавали целева помощ за отопление от Програмата за целево енергийно подпомагане и през предстоящия отоплителен сезон само поради осъвременения размер на пенсията им.

Към 31.12.2016 г. за сезон 2016/2017 са **начислени помощи на 217 635 брой лица и семейства**, а изплатената сума е в размер на **77 434 792 лева**.

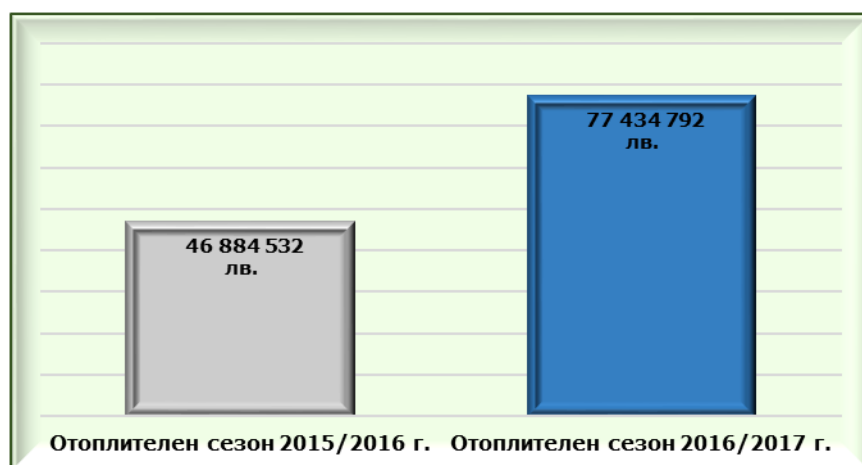
През отоплителен сезон 2015/2016 са били начислени помощи за 237 207 брой случаи, а изплатената сума към 31.12.2015 г. е била 46 884 532 лева.



Редът за изплащане на целевата помощ за електроенергия, твърдо гориво или природен газ е регламентиран в Наредбата по следния начин:

- ✓ за месеците ноември и декември – не по-късно от края на месеца, следващ месеца на издаване на заповедта, с която е отпусната помощта;
- ✓ до 31 януари на следващата година - за месеците януари, февруари и март; за лицата и семействата, които се ползват с топлоенергия, целевата помощ се отпуска за период от 5 месеца и се превежда ежемесечно в максимален размер по списък от дирекциите „Социално подпомагане“ на съответните топлофикационни дружества.

За отоплителен сезон 2016/2017 г. на посочилите да ползват средствата за електроенергия, твърдо гориво и природен газ, помощта е изплатена **в пълния размер** за петте месеца за отоплителния сезон, съгласно Заповед №9100-0042/30.09.2016 г. на изпълнителния директор на АСП.



През предходни години едната част на целевата помощ се изплащаше в съответната бюджетна година, а втората част - в следващата бюджетна година. Това даде отражение при

изпълнението на бюджета за съответната година и отчитане на по-голям размер общ разход за по-малък брой правоимащи лица и семейства.

НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА „АСИСТЕНТИ НА ХОРА С УВРЕЖДЕНИЯ” (НП АХУ)

Агенцията за социално подпомагане в партньорство с Агенцията по заетостта (АЗ), реализира Национална програма „Асистенти на хора с увреждания” (НП АХУ), дейност „Личен асистент”, в изпълнение на Националния план за действие по заетостта (НПДЗ), който се приема ежегодно с решение на Министерски съвет. Националната програма осигурява заетост на безработни лица за облекчаване на положението на семействата, в които има човек с трайни увреждания, нуждаещ се от постоянни грижи. Целта е постигане на социална адаптивност в рамките на съществуващата инвалидност.

Дейността „Личен асистент” по Националната програма се реализира на територията на цялата страна от териториалните структури на АСП - дирекциите „Социално подпомагане”.

През 2016 г. на **2 967 безработни лица** от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент”, **от които 922 са лични асистенти на деца**. По постъпили предложения от РДСП и ДСП в страната са изготвени **101** становища за включване по изключение в дейност „Личен асистент” с решение на изпълнителния директор на АСП.

През 2015 г. на 3 068 безработни лица от страната е осигурена заетост в дейност „Личен асистент”, от които 994 са лични асистенти на деца. По постъпили предложения от РДСП и ДСП в страната изготвените становища за включване по изключение в дейност „Личен асистент” с решение на изпълнителния директор на АСП бяха 145.

През 2016 г. с цел прилагане на единен подход при изпълнението на Програмата са изготвени 3 указателни писма до РДСП и ДСП в страната, а по реализирането на Програмата - 4 писма до Министерство на труда и социалната политика и Агенцията по заетостта.

ПРОЕКТ „НОВИ ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ГРИЖА”

Агенцията за социално подпомагане беше **конкретен бенефициент** по **процедура** за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ **„Нови алтернативи” по приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване” на ОП РЧР 2014-2020** година. Целта на **проект „Нови възможности за грижа”**, стартирал на 18.03.2015 г., беше намаляване на риска от зависимост от институционален тип грижи и подобряване качеството на живот на хора с увреждания и възрастни болни лица, както и преодоляване на последиците от социалното изключване и бедността. Целеви групи по проекта бяха: хора с увреждания с ограничения или невъзможност за самообслужване; хора над 65 г. с ограничения или в невъзможност за самообслужване; семейства на деца, с увреждания; самотно живеещи тежко болни лица.

Общата стойност на проекта беше **64 966 534,16 лв.** и той се реализира в 28-те области на страната, с **партньори всичките 264 общини и 23 района на Столична община**. Продължителността му беше **13 месеца** и **дейностите приключиха през месец април 2016** година. **Услугата „личен асистент“ се предоставяше от 01.05.2015 г. до 29.02.2016 година.**

Операция „Нови алтернативи“ допълни и надгради мерки, финансирани по ОП РЧР 2007-2013 г., като продължи прилагането на нов, широкоспектърен подход за децентрализирано предоставяне на услугата „личен асистент“ на общинско ниво, основавайки се на съществуващи и работещи практики и модели. Изпълнението на проект „Нови възможности за грижа“ осигури непрекъсваемост на предоставяне на услугата „личен асистент“ на уязвимите групи и независимост на социалната интеграция за възрастните и хората с увреждания.

Общо **19 727** одобрени кандидати за лични асистенти (които не са обучавани по предходни проекти, финансирани със средства на ЕС), преминаха въвеждащо обучение, а впоследствие - назначените **12 191** лични асистенти преминаха поддържащо обучение. През месеците януари и февруари 2016 г. на **12 787** лични асистента беше проведена групова супервизия от служители на дирекциите „Социално подпомагане“, които извършиха и **7 693** проверки за контрол на качеството на предоставяната услуга.

В периода на изпълнение на проекта бяха подадени **42 053 заявления за участие от кандидат-потребители**, на които беше изготвена оценка на потребностите, бяха сключени **договори със 17 127 потребители, 16 055 лични асистента и 1 200 медицински специалисти; 7 516 от потребителите получиха и здравни услуги.**

Приоритет № 1.2.:

- *Да се създадат условия за ефективно подпомагане на семейства с деца;*
- *Повишаване нивото на познаване на нормативната уредба, свързана с предоставянето на семейните помощи;*
- *Разработване на вътрешни актове, регламентиращи процеса на правомерното отпускане на семейни помощи;*
- *Мониторинг на отпусканите семейни помощи.*

ПРОГРАМА „ПОДПОМАГАНЕ НА СЕМЕЙСТВА С ДЕЦА“

Агенцията за социално подпомагане има ангажименти по изпълнение на една от програмите за реализиране на политиката за социално включване, съществена част от която е предоставянето на материална подкрепа за семействата с деца и семействата, които полагат грижи за деца в риск.

Чрез програмата се предоставя финансова подкрепа на семействата за отглеждането на детето в семейна среда по реда на Закона за семейни помощи за деца (ЗСПД). Последните промени в ЗСПД (обн., ДВ, бр. 57 от 28.07.2015 г.) допринасят за подобряване на ефективността и целенасочеността на семейното подпомагане.

Целта на програмата е осигуряване на семейно подпомагане по реда на ЗСПД и Правилника за неговото прилагане (ППЗСПД). Със ЗСПД помощите се определят на еднократни и месечни и се предоставят в пари и/или в натура. Видовете еднократни и месечни семейни помощи за отглеждането на деца са, както следва:

❖ Еднократни семейни помощи:

- ⇒ еднократна помощ при бременност;
- ⇒ еднократна помощ при раждане на дете;
- ⇒ еднократна помощ при осиновяване на дете;
- ⇒ еднократна помощ за отглеждане на близнаци;
- ⇒ еднократна помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение;
- ⇒ еднократна помощ за ученици, записани в първи клас;
- ⇒ еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки.

❖ Месечни семейни помощи:

- ⇒ месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на една година;
- ⇒ месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст;
- ⇒ месечни добавки за отглеждане на дете с трайно увреждане.

Четири вида семейни помощи се отпускат след проверка на доходите. Това са: еднократната помощ при бременност; еднократната помощ за ученици, записани в първи клас; месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година и месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст.

Доходният критерий не е въведен по отношения на еднократната помощ при раждане на дете; еднократната помощ при осиновяване на дете; еднократната помощ за отглеждане на близнаци; еднократната помощ за отглеждане на дете от майка (осиновителка) студентка, учаща в редовна форма на обучение; еднократната помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната за многодетни майки и месечните добавки за отглеждане на дете с трайно увреждане.

Законът регламентира правна възможност месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година и еднократните помощи за ученици, записани в първи клас, да се предоставят и в натура. Като задължително условие е въведено при всички случаи на непълнолетни

родители месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование и месечните помощи за отглеждане на дете до навършване на една година да се предоставят в натура.

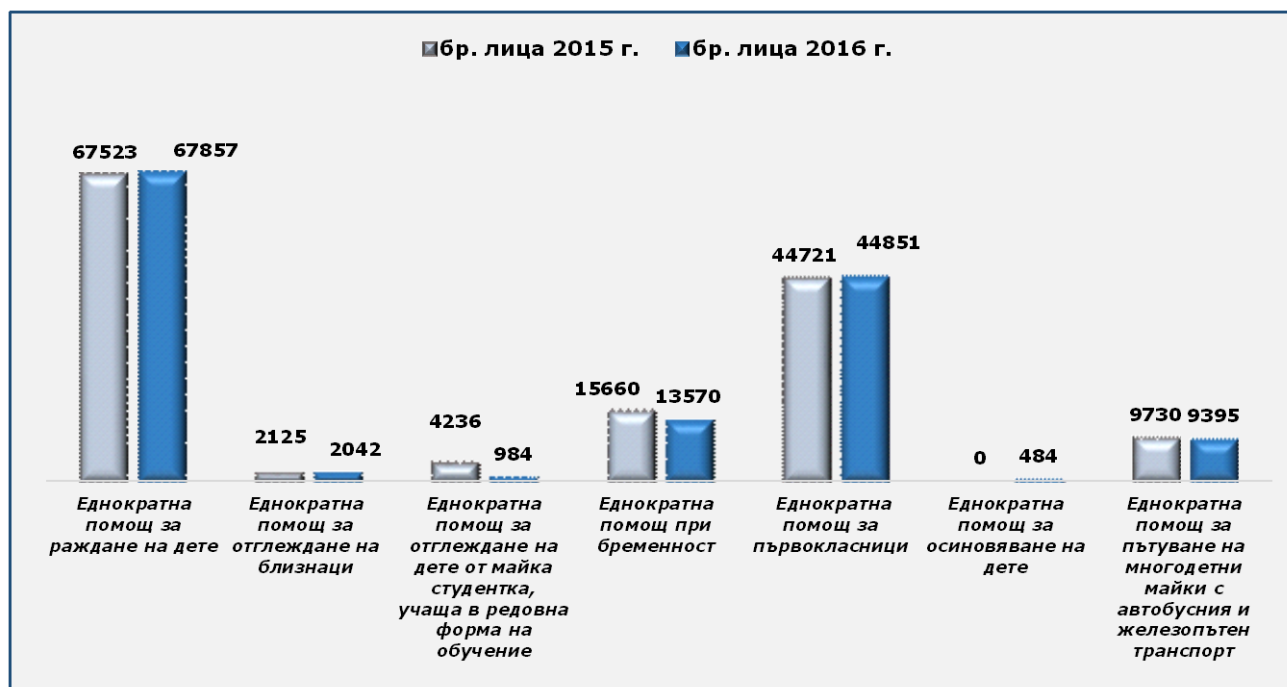
По отношение на семействата, които отглеждат деца с трайни увреждания, семействата на роднини, близки или приемни семейства – за децата, настанени по реда на Закона за закрила на детето и децата, които се отглеждат от един жив родител, семейните помощи се предоставят в облекчен режим, независимо от доходите на семейството.

Размерите на месечните помощи по ЗСПД се определят чрез Закона за държавния бюджет на Република България за съответната година.

Съгласно Закона за държавния бюджет на Република България за 2016 г. (ЗДБРБ за 2016 г.), обнародван в ДВ, Бр. 96 от 09.12.2015 г. от 1 юли т. г. границата за достъп до семейни помощи за деца се увеличи - от 350 лв. на **400 лева**. Разширяването на достъпа има отношение към най-масовото подпомагане - месечните помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст. Тази граница е валидна и при определянето на правото за получаване на еднократна помощ при бременност, еднократна помощ за първокласници и месечната помощ за отглеждане на дете до навършване на една година.

Отчетените показатели за изпълнение на Програма „Подпомагане на семейства с деца“ през 2016 г. са:

❖ Еднократни помощи:



1. Еднократна помощ при бременност (отпуска се по реда на чл. 5а от ЗСПД):

Размерът на помощта, определен със ЗДБРБ за 2016 г. е **150** лева.

През 2016 г. е отпусната и начислена еднократна помощ при бременност на **13 570** бременни жени. Изплатеният размер на средствата през 2016 г. е **2 077 771 лева**.

За същия период на 2015 г. еднократната помощ при бременност е отпусната и начислена за изплащане на 15 660 бременни жени. Размерът на средствата имплатени през 2015 г. е 2 348 731 лева.

Отчита се намаление на подпомаганите по това нормативно основание с 2 090 (или 13%), в сравнение с 2015 година.

2. Еднократна помощ при раждане на дете (отпуска се по реда на чл. 6, ал. 1 от ЗСПД):

Размерът на помощта, определен със ЗДБРБ за 2016 г. за първо дете е **250** лв.; за второ дете – **600** лв.; за трето дете – **300** лв., за четвърто и всяко следващо – **200** лева.

За 2016 г. са изплатени средства в размер на **26 345 783 лв.** за отпуснати еднократни помощи за раждането на **67 857 деца**. За същия период на 2015 г. са отпуснати помощи за родени 67 523 деца, а изплатените средства са в размер на 25 954 221 лева.

Отпуснатите помощи за раждане на дете бележат минимално увеличение с 334 деца или с около 0,5 % повече отпуснати еднократни помощи, спрямо 2015 година.

3. Еднократна помощ за осиновяване на дете (отпуска се на основание чл. 6б, ал. 1 от ЗСПД)

Предоставянето на този вид помощ е от 01.01.2016 г., като размерът, определен за 2016 г. е **250** лв.

През 2016 г. са отпуснати и начислени еднократни помощи за **484 осиновени деца**. Размерът на средствата, изплатен за еднократни помощи е **112 500 лева**.

4. Еднократна парична помощ за отглеждане на близнаци до навършване на 1 година (отпуска се по реда на чл. 6а, ал. 1 от ЗСПД):

Размерът на помощта, определен със ЗДБРБ за 2016 г. е **1 200** лв. за всеки един от близнаците.

За 2016 г. са изплатени средства в размер на **2 594 415 лв.** Отпуснатите и начислени помощи през годината са за **2 042 деца**. За същия период на 2015 г. са изплатени средства в размер на 2 464 950 лв., а отпуснатите и начислени помощи се отнасят за 2 125 деца.

5. Еднократна парична помощ за отглеждане на дете до навършване на 1 година от майка-студентка, учаща в редовна форма на обучение (отпуска се по реда на чл. 8в, ал. 1 от ЗСПД):

Промяната в Закон за изменение и допълнение на ЗСПД от 2015 г. (обнародвана в ДВ, бр. 57 от 28.07.2015 г.), засягаща чл. 8в гласи, че: „... тази помощ се предоставя само, ако майката (осиновителката) не е осигурена и не получава обезщетение за бременност, раждане и отглеждане на дете по реда на Кодекса за социално осигуряване". Друга основна промяна е, че помощта се изплаща на два пъти, като 50 на сто от нейния размер се изплаща след влизане в сила на заповедта за отпускането ѝ, а остатъка - след представяне на уверение/удостоверение за записан следващ семестър или за завършено висше образование, но не по-късно от навършване на една година на детето. В резултат на тези промени е налице значително намаляване на броя на подпомаганите по това основание.

Размерът на помощта за 2016 г. е **2 880** лв., като сумата се начислява за изплащане на 2 транша – всеки от тях **по 1 440** лева.

За 2016 г. са изплатени средства в размер на **1 525 086** лв. Отпуснати са помощи на общо **984 майки-студентки**, като на **585** от тях е начислен първия транш от сумата за плащане, а на **399** – сумата за втори транш на плащане. Броят на отпуснатите помощи по това нормативно основание значително намалява след въвеждането на промените в ЗСПД, влезли в сила от 28.07.2015 г. През 2015 г. бяха отчетени изплатени средства в размер на 11 902 746 лв. Отпуснатите и начислени помощи през 2015 г. се отнасяха за 4 236 майки-студентки.

6. Еднократна помощ за ученици, записани в първи клас (отпуска се по реда на чл. 10а от ЗСПД):

Размерът на помощта за учебната 2016/2017 г. е **250** лв.

През 2016 г. за еднократни помощи са изплатени средства в размер на **11 140 614** лв. Отпуснатите и начислени са помощи за **44 851 деца, записани в първи клас за учебната 2016/2017 г.**, като за първото полугодие на 2016 г. е отпусната и помощ за **6 деца с увреждания**, които по здравословни причини са постъпили по-късно на училище за учебната 2015/2016 година.

За миналата учебна година 2015/2016 са отпуснати и начислени помощи за 44 721 деца. Отчита се увеличение на децата, за които следва да се изплати помощта, спрямо същия период на миналата година - със 130 броя (или с 0,3%). През 2015 г. за еднократни помощи за ученици са изплатени средства в размер на 11 157 292 лв.

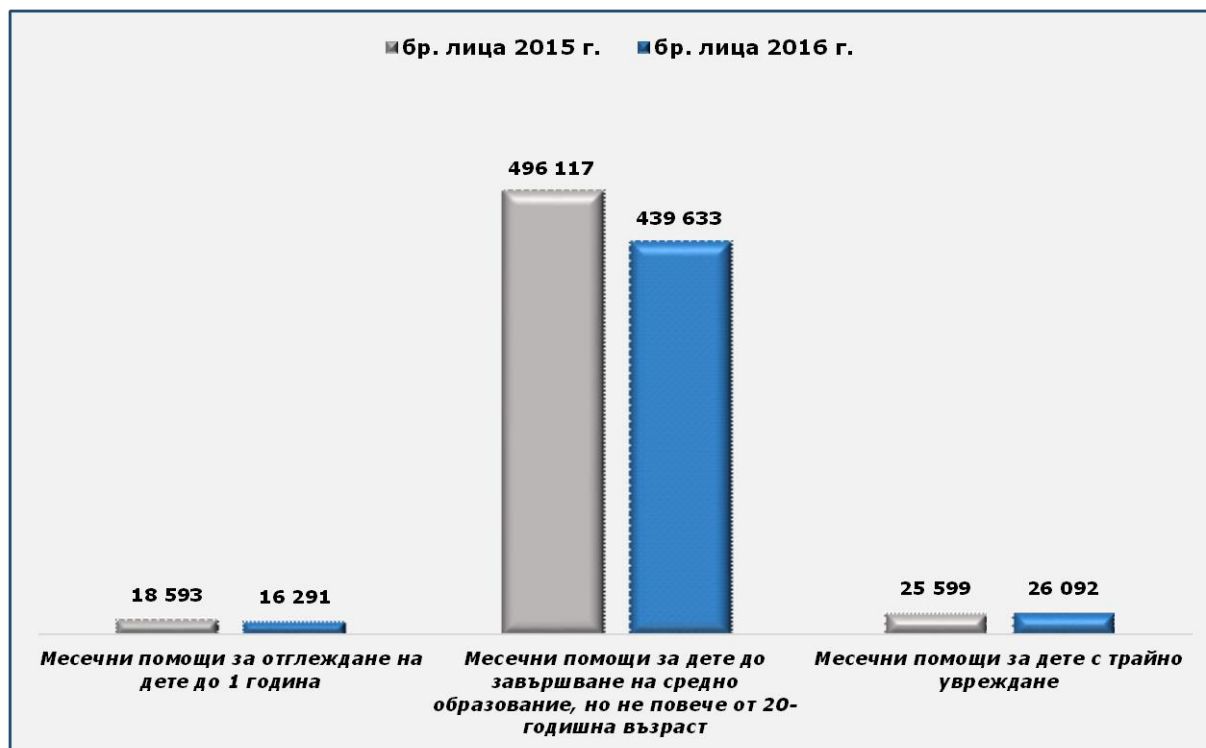
7. Еднократна помощ за безплатно пътуване веднъж в годината с железопътния и автобусния транспорт в страната на многодетни майки (отпуска се по реда на чл. 8г от ЗСПД):

За 2016 г. са отпуснати и начислени еднократни помощи за безплатно пътуване на **9 395 многодетни майки** по реда на чл. 8г от ЗСПД. Изплатените средства са в размер на **496 119 лева**. През 2015 г. броят на многодетните майки, за които са отпуснати и начислени

еднократни помощи по реда на чл. 8г от ЗСПД е 9 730. Изплатените през годината средства са в размер на 616 726 лева.

Отчетено е намаление в броя на подпомаганите майки в сравнение с 2015 г. с 335 броя (или с 3,4%).

❖ **Месечни семейни помощи:**



1. Месечна помощ за отглеждане на дете до една година (отпуска се по реда на чл. 8 от ЗСПД):

Размерът на помощта за 2016 г. е **100** лева.

За 2016 г. средномесечният брой на отпускните и начислени месечни помощи за отглеждане на дете до навършване на 1 година е 16 291. За 1 586 от тях месечната помощ е предоставена в натура, чрез ваучери. Изплатените средства през годината са в размер на 17 816 417 лева.

**Средномесечен брой случаи за 2016 г.
(общо 16 291, в т.ч. 1 586 отпуснати в натура)**



За същия период на 2015 г. броят на отпуснатите и начислени помощи и 18 593. Изплатената сума за 2015 г. е в размер на 22 202 757 лева.

Отчетено е намаление в средномесечния брой на подпомаганите жени, които отглеждат деца до 1 година с 2 302 броя (или с 12,4%).

2. Месечни помощи за отглеждане на дете до завършване на средно образование, но не повече от 20-годишна възраст (отпуска се по реда на чл. 7 от ЗСПД):

Размерът на помощите е определен в ЗДБРБ, като за 2016 г. за семейство с: едно дете е **37** лв.; две деца – **85** лв.; три деца – **130** лв.; четири деца – **140** лв., като за всяко следващо дете в семейството помощта в семейството расте **с 20** лв.)

Към 31.12.2016 г. с месечна помощ за деца **средномесечно** са подпомогнати **439 633 семейства, в състава на които се отглеждат 680 121 средномесечен брой деца, от които 2 424 семейства с 2 626 деца са получили помощта си в натура, чрез ваучери.** Изплатената сума за периода е в размер на **352 077 563 лева.**

За същия отчетен период на 2015 г. с месечна помощ за деца средномесечно са подпомогнати 496 117 семейства за 741 364 деца. Изплатената сума за периода е 384 167 112 лева.

През 2016 г. е отчетено намаление в средномесечния брой на семействата, които получават месечна помощ за деца до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД с 56 484 семейства в сравнение с 2015 г. (или с 11%), а броят на децата, за които е била отпусната помощта са с 61 243 средномесечно по-малко (или с 8,3%).

3. Месечна добавка за дете с трайно увреждане (отпуска се по реда на чл. 8д от ЗСПД):

Със Закона за държавния бюджет за 2016 г. размерът е определен на **240** лева.

Месечната добавка за 2016 г. е отпусната **средномесечно за 26 092 деца**. Изплатената сума е в размер на **85 492 106 лева**. За същият период на 2015 г. е отпусната **средномесечно** за 25 599 деца, а изплатените средства са в размер на 86 669 240 лева.

През 2016 г. е отчетено минимално увеличение с 493 средномесечен брой на подпомаганите деца спрямо отчетените за 2015 година показатели.

За периода от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. са изплатени средства в размер на 3 710 110 лв. на семейства, получили помощи по ЗСПД в натура, чрез предоставянето на ваучери.



Представители на Главна дирекция „Социално подпомагане“ (Централно управление), са участвали в заседанията на различни междуведомствени работни групи, провеждани във връзка с промени в нормативната уредба, изготвяне на национални планове и стратегии, дейности по интеграция на бежанците, затворниците, превенция на престъпността, дискриминация, либерализация на електроенергийния пазар, във връзка с обмен на информация с Агенцията по заетостта, както и обмен на информация между Министерство на образованието и науката и Агенция за социално подпомагане.

Изразени са 30 становища за включване в Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ - по изключение, 38 становища по извършени тематични и комплексни проверки от Инспектората на АСП, 2 становища по проверки на Дирекция „Вътрешен одит“. Изготвени и предоставени на териториалните поделения в страната са 3 указателни писма по Наредба № РД-07-05/2008г., 6 указателни писма по Закона за социално подпомагане и правилника за неговото прилагане и 19 указателни писма по Закона за семейни помощи за деца и правилника за неговото прилагане.

Изготвени са общо 472 отговори по писма от: Администрацията на Президента на Република България, Приемната на Администрацията на Министерски съвет, кметове и областни управители, Комисията за защита от дискриминация, Омбудсмана на Република България и други институции и граждани.

Приоритет № 1.3.:

- *Деинституционализация на грижата за деца;*
- *Осигуряване на достъп до социални услуги в общността за деца и семейства.*

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА, ПРЕДОСТАВЯНИ В ОБЩНОСТТА

Съществена роля за подкрепа на децата и семействата и за реализиране на процеса на деинституционализация имат социалните услуги, предоставяни в общността и от резидентен тип, които са алтернатива на институционалната грижа за деца.

Към **31.12.2016 г.** общият брой на **децата**, които ползват социални услуги в общността, включително и от резидентен тип, е **13 877**.

През отчетната **2016 г. са открити 60 нови** социални услуги за деца, в т.ч. **32** услуги от резидентен тип, с общ капацитет **1 054** потребители, както следва:

- ✓ **10 Центъра за обществена подкрепа** (ЦОП), с общ капацитет **330** места в: градовете Кюстендил, Аксаково, Благоевград, Кубрат, Симеоновград, Лом, Троян, Велико Търново, Нова Загора и Шабла;
- ✓ **6 Центъра за социална рехабилитация и интеграция** (ЦСРИ), с общ капацитет **149** места в: градовете Бяла, Сливен, Котел, Етрополе и Бургас (2 бр.);
- ✓ **9 Дневни центъра за деца с увреждания**, с общ капацитет **195** места в градовете: Монтана, Търговище, Габрово, София, Пловдив, Русе, Исперих, Разград и Перник;
- ✓ **3 Звена „Майка и бебе“** (ЗМБ), с общ капацитет **12** места в градовете Русе, Монтана и Търговище;
- ✓ **31 Центъра за настаняване от семеен тип** (ЦНСТ), с общ капацитет **364** места в градовете Левски, Хасково, Силистра, Драгоман, Варна (4 бр.), Пещера, Раковски, Бяла, Тутракан, Сливен (2 бр.), Свиленград, Пордим, София, Смолян, Котел, Сливен, Русе, Исперих, Пловдив (2 бр.), Перник, Монтана, Габрово, Търговище и в с. Тополи, общ. Варна (3);
- ✓ **1 Преходно жилище** (ПЖ) с капацитет **4** места в: гр. Сливен;

В периода 01.01 - 31.12.2016 г. е **увеличен капацитетът** на **6 бр.** социални услуги за деца – в общността и от резидентен тип, с общо **74** места, както следва:

- ✓ в **2 Центъра за настаняване от семеен тип за деца и младежи без увреждания** (ЦНСТДМБУ) – гр. Велико Търново, с общо **14** места;
- ✓ в **Център за работа с деца на улицата** (ЦРДУ) – гр. Сливен от 12 места на **22** места;
- ✓ в **2 Центъра за обществена подкрепа** (ЦОП) – гр. Балчик и гр. Габрово, с общо **30** места;
- ✓ в **Дневен център за деца в увреждания** (ДЦДУ) - гр. Габрово: от 20 на **40** места.

През отчетния период е **възстановен капацитетът** на **Център за обществена подкрепа** – гр. Чирпан, на основание решение на Административен съд – Стара Загора, от 30 на **60** места.

Намален е капацитетът на **2** социални услуги в общността с общо **40** места – в **Център за обществена подкрепа** (ЦОП), гр. Чирпан - от 60 на 30 места; в **Център за обществена подкрепа**, гр. Каварна - от 25 на **15** места.

През отчетния период е **възстановен капацитетът** на **Център за обществена подкрепа** – гр. Чирпан, на основание решение на Административен съд – Стара Загора, от 30 на **60** места.

Променен е вида на **2** социални услуги за деца в общността:

- ✓ **Дневен център за деца с увреждания – седмична грижа** (ДЦДУ) - променена целева група „**деца и/или възрастни хора с увреждания**“ - гр. София;
- ✓ **Дневен център за деца с увреждания** (ДЦДУ) - променена целева група „**деца и/или възрастни хора с увреждания**“ - гр. Исперих.

Променено е местоположението на **6** социални услуги, както следва:

- ✓ **Дневен център за деца с увреждания** (ДЦДУ) – гр. Габрово;
- ✓ **3 Центъра за социална рехабилитация и интеграция** (ЦСРИ) – гр. Варна; с. Долна Градешница, общ. Кресна; гр. Плевен;
- ✓ **2 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания** – гр. Бургас и гр. Велико Търново.

Към **31.12.2016 г.** на територията на страната **функционират 605 социални услуги за деца**, с общ капацитет **13 462 места**, както следва:

- ✓ **121 Центъра за обществена подкрепа**, с общ капацитет **4 887** места;
- ✓ **15 Центъра за работа с деца на улицата**, с общ капацитет **301** места;
- ✓ **17 Кризисни центъра за деца**, с общ капацитет **176** места;
- ✓ **12 Звена „Майка и бебе“**, с общ капацитет **79** места;
- ✓ **2 Приюта**, с общ капацитет **30** места;
- ✓ **146 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи без увреждания**, с общ капацитет **1 780** места;
- ✓ **130 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания**, с общ капацитет **1 753** места;
- ✓ **8 Центъра за настаняване от семеен тип за деца/младежи с потребност от постоянни медицински грижи**, с общ капацитет **64** места;
- ✓ **73 Дневни центъра за деца и/или младежи с увреждания**, с общ капацитет **1 981** места;
- ✓ **5 Дневни центъра за деца и младежи с увреждания със седмична грижа**, с общ капацитет **113** места;
- ✓ **13 Дневни центъра за деца и пълнолетни лица с увреждания**, с общ капацитет **531** места;
- ✓ **17 Преходни жилища за деца**, с общ капацитет **146** места;

✓ **46 Центъра за социална рехабилитация и интеграция за деца**, с общ капацитет **1 621** места.

РЕФОРМА В ОБЛАСТТА НА ИНСТИТУЦИОНАЛНАТА ГРИЖА ЗА ДЕЦА

Осъществяването на цялостната реформа в системата на грижа за децата и семействата стартира с приемането на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ и Плана за действие за нейното изпълнение. Стратегическият документ ясно очерта ангажиментите на органите по закрила като координацията и партньорското взаимодействие позволиха синхронизирани действия, водещи в посока прилагане на ефективни и устойчиви мерки. При изпълнението на заложените мерки и дейности е предвидено да бъдат закрити всички 129 специализирани институции за деца, функциониращите през 2010 г., в т.ч.: 31 Дома за медико-социални грижи, 23 Дома за деца с умствена изостаналост, 1 Дом за деца с физически увреждания и 74 Дома за деца, лишени от родителска грижа. Във визията са изведени необходимите социални услуги (резидентни и съпътстващи услуги), които да функционират на територията на всяка област, като услуги за подкрепа и превенция на изоставянето; услуги за закрила на деца, жертва на насилие (трафик); заместваща семейна грижа; специализирана резидентна грижа за малък брой деца, за които семейната грижа е невъзможна. Съгласно Националната стратегия процесът на деинституционализация на грижата за деца обхваща период от **15 години**.

През месец **октомври 2016 г.** е приет **Актуализиран план за действие** към Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в РБългария“, в който са заложили шест основни групи мерки, които ще бъдат в центъра на действията за деинституционализация на грижата за деца до 2025 година. Мерките са насочени към осигуряване на социални и интегрирани услуги за ранна интервенция и превенция в семейна среда; грижа в семейна среда за деца в риск, които не се отглеждат от биологичните си родители и поетапно закриване на домовете за медико-социални грижи за деца; мерки за осигуряване на социални услуги и подкрепа в общността за децата, настанени в домовете за деца, лишени от родителска грижа и децата от тези домове, напускащи системата за грижа; за осигуряване на социални, здравни и интегрирани здравно-социални услуги за децата с увреждания; за повишаване на ефективността на системата за гарантиране на правата на децата, както и мерки за изграждане на необходимата инфраструктура за услуги за деца.

През **2016 г.** АСП продължи да изпълнява мерки и дейности в унисон с провежданата реформа, с цел предотвратяване на настаняванията на деца и младежи в специализирани институции и създаване на нови възможности за подкрепа в общността, чрез развиване мрежата на социалните услуги за деца и семейства. Настаняването на деца в специализирани институции се предприема като крайна мярка, която се прилага за конкретен период от време

и след като са изчерпани всички други възможности, спазвайки принципите по отношение проучване на потребностите, индивидуален подход и гарантиране правата и интересите на всяко дете.

През отчетния период е осигурена устойчивост с финансиране като държавно-делегирани дейности на останалите услуги, създадени в изпълнение на Компонент 2 на Операция „Да не изоставяме нито едно дете“ по ОП РЧР 2007-2013.

Специализираните институции за деца, които функционират на територията на страната **към 31.12.2016 г. са 42 броя**, вкл. Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), които са на подчинение на Министерство на здравеопазването:

❖ **2 Дома за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) от 3 до 6-годишна възраст**, с капацитет **37** места;

❖ **23 Дома за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ) от 7 до 18/20-годишна възраст**, с капацитет **659** места;

❖ **17 Дома за медико-социални грижи за деца (ДМСГД)**, които са на подчинение на Министерство на здравеопазването.

Намаляването на капацитета на специализираните институции за деца, както и прекратяване на настаняването в тях, предхожда тяхното закриване. През **2016 г.** е **намален капацитетът** на **20** Дома за деца лишени от родителска грижа - с общо **374** места.

Закритите през 2016 г. специализирани институции са: **7 ДДЛРГ, 6 ДДУИ и 1 ДМСГД.** Те са:

- ✓ ДДЛРГ (3-6) „Незабравка“ гр. Стара Загора, с капацитет 10 места, считано от 01.01.2016;
- ✓ ДДУИ гр. София, с капацитет 25 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДУИ с. Васил Друмев, общ. Шумен, с капацитет 10 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДУИ с. Крушари, общ. Крушари, с капацитет 10 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДУИ с. Видраре, общ. Правец, с капацитет 11 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДУИ с. Горски Сеновец, общ. Стражица, с капацитет 10 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) „Таню войвода“ гр. Асеновград, с капацитет 27 места, считано от 01.01.2016 г.;
- ✓ ДДУИ с. Илаков рът, общ. Елена, с капацитет 25 места, считано от 01.02.2016 г.;
- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) „Детелина“ гр. Шумен, с капацитет 28 места, считано от 01.03.2016 г.;
- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) „Димчо Дебелянов“ гр. Силистра, с капацитет 20 места, считано от 01.07.2016 г.;
- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) „П.Р.Славейков“ гр. София, с капацитет 20 места, считано от 01.08.2016 г.;
- ✓ ДДЛРГ (3-6) „Детелина“ гр. Плевен, с капацитет 31 места, считано от 01.09.2016 г.;

- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) „Пеню и Мария Велкови“ гр. Велико Търново, с капацитет 8 места, считано от 01.09.2016 г.;
- ✓ ДМСГД гр. Златица, с капацитет 40 места, считано от 01.11.2016 година.

В началото на 2017 г. със заповеди на изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане от 2016 г. са закрити още **3 ДДЛРГ** (считано от 01.01.2017 г.):

- ✓ ДДЛРГ (3-6) „Другарче“ гр. Варна, с капацитет 15 места;
- ✓ ДДЛРГ (3-6) „Надежда“с. Гурково, общ. Ботевград, обл. София, с капацитет 22 места;
- ✓ ДДЛРГ (7-18/20) гр. Лом, обл. Монтана, с капацитет 15 места.

ДИНАМИКА НА ОСЪЩЕСТВЯВАНИТЕ ДЕЙНОСТИ ПО ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО И СОЦИАЛНИТЕ УСЛУГИ ЗА ДЕЦА

През 2016 г. 147-те отдели „Закрила на детето“ (ОЗД) са работили по **35 103 постъпили сигнали за деца в риск**. Анализът на данните показва, че сигналите постъпват от: деца, родители, граждани, други институции, както и от Националната телефонна линия за деца 116 111.

□ Случаи на превенция на изоставянето:

Общият брой на случаите по превенция на изоставянето, по които **продължава да се работи към 31.12.2016 г.** е **4 938**.

Новите случаи, които са открити от началото на 2016 г. са **4 268**. Общият брой на **приключените** случаи по превенция на изоставянето за 2016 г. е **4 056**, от които **успешни** са **2 915**.

За 2015 г. са отворени 4 393 нови случая по превенция на изоставянето, от които успешно приключили са 3 054.

□ Случаи по реинтеграция:

Общият брой на случаите по реинтеграция, по които **продължава да се работи към 31.12.2016 г.** е **1 729**.

Новите случаи, открити от началото на 2016 г. са **1 424**. Общият брой на **приключените** случаи по реинтеграция от началото на 2016 г. са **1 600**, от които **успешно** приключили са **990**.

Новите случаи по реинтеграция, открити през 2015 г. са 1 703. Броят на приключените случаи е 1 793, от които успешно приключилите са 1 116.

В по-голямата част от случаите по превенция и реинтеграция в биологичното семейство са успешно реализиран процес. За неуспешните случаи причините са комплексни: занижен родителски капацитет; многодетно семейство; липса на образование; нисък

социален статус; нежелание да бъдат изпълнявани родителските функции и отговорности; липса на готовност за съдействие и сътрудничество с институциите; други.

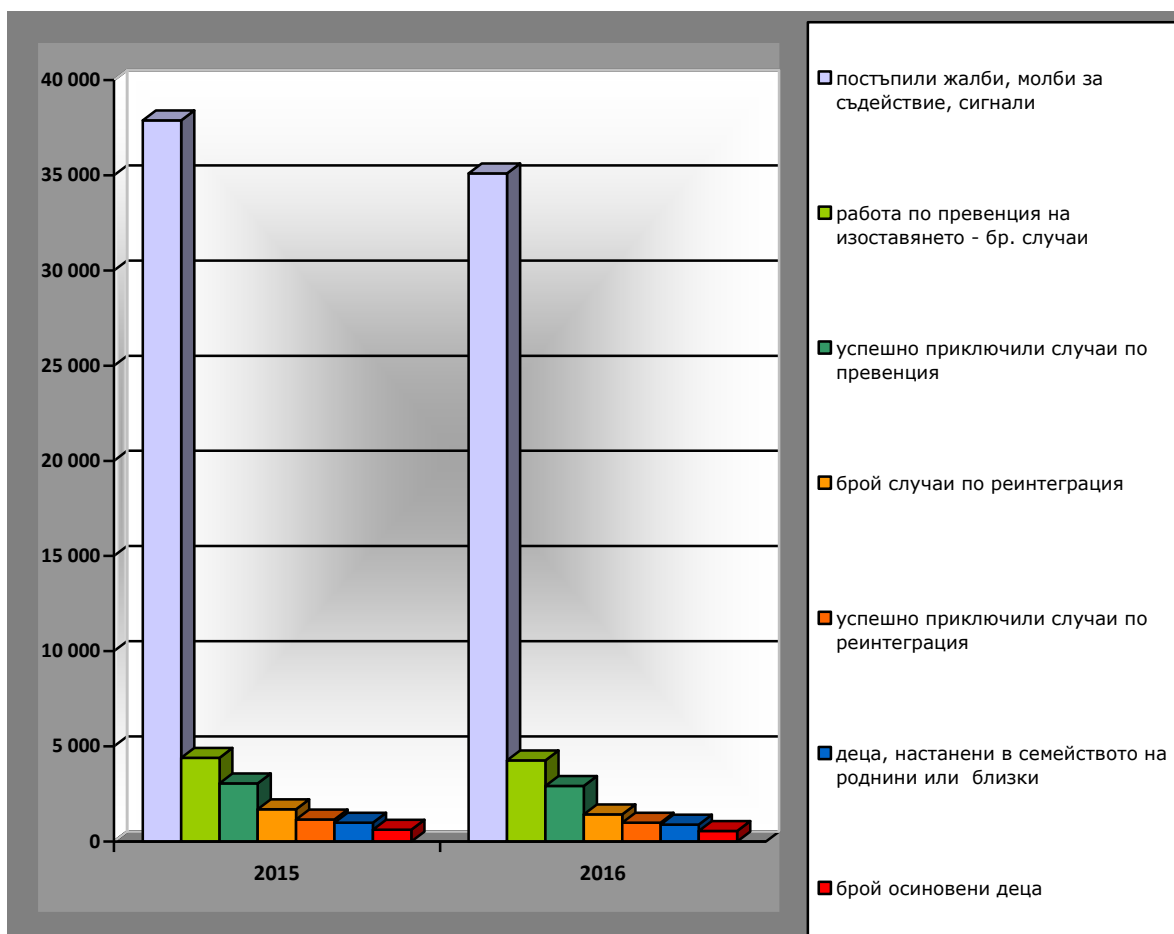
Служителите от ОЗД полагат целенасочени усилия в работата си по превенция на изоставянето и реинтеграция на деца, оказват социално-психологическа и финансова подкрепа на родителите и членовете на разширеното семейство.

□ Деца, настанени в семейство на роднини или близки:

През 2016 г. в семейство на роднини или близки са настанени **886 деца**. Общият брой на децата, пребиваващи в семейството на роднини или близки **към 31.12.2016 г. е 5 927**. През 2015 г. в семействата на роднини и близки са били настанени 995 деца.

Полагат се усилия и се търсят ефективни методи за отглеждане на детето от биологичните родители, чрез предоставяне на финансова подкрепа, насочване към социални услуги, съдействие и подкрепа в семейна среда; партньорство на социалните работници от ОЗД с доставчици на социални услуги и институции, ангажирани с дейности по закрила на детето.

Сравнителни данни: 2015 – 2016 г.



□ Акцентът в **процедурата по осиновяване** се измести от „избор на дете за семейството“ в „избор на подходящо семейство за детето“, като целта е да се гарантират правата и интересите на децата, на които предстои да бъдат осиновени.

Общият брой на национално осиновените деца, с влязло в сила съдебно решение, през 2016 г. е **555**. През 2015 г. бяха 626. Служителите от ОЗД осъществяват наблюдение на детето в двугодишен срок след осиновяването.

В Наредба № РД-07-7/05.10.2010 г. за условията и реда за водене и съхраняване на регистрите за пълно осиновяване има раздел „Специални мерки за осиновяване на дете със здравословен проблем, специални нужди или на възраст над седем години“. С него се дава възможност да се предприемат необходимите действия спрямо деца, за които в 6-месечния срок от вписването им в Регистъра за деца, Съветът по осиновяване (към всяко РДСП), не е определил подходящ осиновяващ или никой от определените, не по-малко от трима осиновяващи, не е подал молба за осиновяване на конкретното дете, или когато въпреки положените усилия не е възможно да бъде определен подходящ осиновяващ за детето.

С цел оптимизиране работата на отделите „Закрила на детето“ по случаи на **деца, които извършват просия и деца на улицата**, през 2012 г. от Агенция за социално подпомагане е изпратено указателно писмо (№ 9103/40/03.09.2012 г., в допълнение на писма с № 9100-182/26.07.2006 г., № 9100-38/29.01.2007 г. и № 9100-205/05.08.2010 г.), за организиране процеса за извършване на регулярни обходи в териториалния обхват на всяка дирекция „Социално подпомагане“, с цел идентифициране на деца на улицата и деца, извършващи просия. От септември 2010 г. към Дирекция „Социално подпомагане“ - Младост, в София е създадено и функционира Специализирано звено за мобилна работа с деца на улицата, което е с 24-часов режим на работа.

По данни на териториалните структури на АСП, обобщената информация за периода **01.01.2016 г. - 31.12.2016 г.** в страната са проведени общо **4 243 акции за установяване на просеци деца**. По регистрираните случаи на деца, извършващи просия са предприети мерки за закрила.

Случаите на **деца, жертви на трафик**, активно се наблюдават от ОЗД за период от една година, с цел оказване на необходимата подкрепа и предотвратяване на ново въвличане на децата в трафик, както и предотвратяване на възможността други деца от семейството да бъдат въввлечени в този процес. По преценка на социалния работник периодът на наблюдение може да се удължи, в зависимост от спецификата на конкретния случай.

През **2016 г.** за наблюдаваните от ОЗД **деца-жертви на трафик и/или репатрирани от чужбина**, в АСП е налична следната информация:

- първо тримесечие на 2016 г. - наблюдавани са **27 деца**;
- второ тримесечие на 2016 г. - наблюдавани са **26 деца**;
- трето тримесечие на 2016 г. - наблюдавани са **20 деца**;

➤ четвърто тримесечие на 2016 г. - наблюдавани са **23 деца**.

През **2016 г.** от чужбина в страната са върнати **15 деца**. Трябва да се отбележи, че не всички репатрирани деца и децата, наблюдавани от ОЗД, са жертва на трафик. Част от тях са били непридружени или са върнати в страната, поради обстоятелството, че в чуждите страни са идентифицирани рискови обстоятелства за тях: отглеждани са в рискова среда с неподходящи условия, negliжирани потребности, изоставени от родителите си или от лицата, ангажирани с грижи за тях и т.н.

ПРОГРАМА „ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО ЧРЕЗ ПРЕХОД ОТ ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ГРИЖИ КЪМ АЛТЕРНАТИВНИ ГРИЖИ В СЕМЕЙНА СРЕДА”

Целта на Програмата е оказване на финансова подкрепа на семействата и е в съответствие и изпълнение на принципите за закрила - отглеждане на децата в семейна среда. Финансовата подкрепа е част от работата по превенция на изоставянето, реинтеграция, настаняване на деца в семейства на роднини или близки, настаняване в приемни семейства.

За **2016 г.** са отчетени средства в размер на **8 553 292 лв.** за дейностите по Закона за закрила на детето за **4 352 средномесечен брой случаи**. За възнаграждения и осигурителни вноски на професионални приемни семейства са изплатени **3 867 393 лева**. Данните, които се отнасят за децата, настанени в приемни семейства и за самите приемни родители отразяват финансовата подкрепа, осигурена с бюджетни средства (от доставчик на социалната услуга дирекция „Социално подпомагане”). Не са включени изплатените средства за помощи и добавки за деца (средномесечен брой случаи) и/или за заплати и осигурителни вноски на средномесечен брой професионални приемни родители, за които доставчик на социалната услуга „приемна грижа” са общините-партньори на АСП по проект „Приеми ме 2015” (в изпълнение от 01.12.2015 г. към момента).



Проект „Приеми ме 2015” по ОП РЧР 2014-2020 г. - процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-2.003 „Приеми ме 2015”, със срок за изпълнение - 28 месеца, и бюджет – 51 600 000 лева.

Проектът стартира на 01.12.2015 г., а социалната услуга „приемна грижа” - от 01.01.2016 г. (Етап 1), в партньорство с **82 общини** от 28-те области на страната; след 01.11.2016 г. – в партньорство със **147 общини** (Етап 2); Тази процедура **допълва и надгражда** операция „Приеми ме” по ОП РЧР 2007-2013 г. (проект „И аз имам семейство”), чийто срок на изпълнение беше до края на 2015 година.

Новата операция е насочена към **усъвършенстване и разширяване обхвата на услугата „приемна грижа” и съдържа иновативен елемент по отношение на**

подкрепата в посока развитие на „специализирана приемна грижа“, както и с мерките, насочени към повишаване на качеството на приемната грижа чрез осъществяване на мониторинг. В изпълнение на Етап 1 на проекта във всяка от 82-те общините-партньори бяха сформирани екипи за управление на проекта на местно ниво и екипи по приемна грижа за пряка работа с утвърдените приемни семейства и кандидатите за приемни родители. Беше сформиран Консултативен експертен съвет от представители на МТСП, ДАЗД, АСП, Национално сдружение на общините в РБ, УНИЦЕФ България, Национална мрежа за децата и Национална асоциация за приемна грижа. Иновативното междуинституционално сътрудничеството „централна власт - местна власт - гражданско общество“ в цялостното изпълнение на проект „Приеми ме 2015“ ще гарантира защита правата и интересите на децата, което ще повиши качеството на живот на уязвими групи деца и ще насърчи тяхното пълноценно включване в живота на обществото.

След обстоен **анализ** на потребностите от развиването на приемната грижа в цялата страна на база извършено по проекта изследване за всяка община/област, беше изготвен **План за развитие на социалната услуга „приемна грижа“ 2016/2017**, както и **минимален стандарт за натовареност** на един социален работник в проектния екип. Тези основни проектни документи са обсъдени и одобрени от Консултативния експертен съвет.

На национално ниво ежесечно се извършва текущ **мониторинг на качеството на предоставяната услуга** чрез информационни карти, попълнени от социалните работници от екипите - за всяко дете, настанено в проектно приемно семейство. През 2017 г. ще се осъществява и периодичен мониторинг чрез посещения на място.

От началото на м. ноември 2016 г. по проекта с Етап 2 се реализира **иновативен областен модел на управление и предоставяне на социалната услуга** чрез: сформираните 28 областни екипи за управление в общините-областни градове, в т.ч. Ботевград (администратор и счетоводител), както и оперативни счетоводители в останалите общини-партньори, а цялостният обхват на предоставяне на приемната грижа от общините-доставчици е отговорност на 28 областни екипи по приемна грижа - с обхват приемните семейства с местоживееене в общините-партньори.

Изпълнението на Дейност 3 по проект „Приеми ме 2015“ (*Предоставяне на услугата „приемна грижа“, вкл. и специализирана приемна грижа*), към 31.12.2016 г. се реализира на територията на общо **147 общини**, където има сключени договори на основание чл. 27, ал. 5 от ЗЗД за децата, настанени за отглеждане в приемни семейства. За 2016 г. общият брой на **децата, участници в проекта е 2 908**, като при стартиране на Дейност 3 на 01.01.2016 г. децата, настанени в проектни приемни семейства бяха 1 546.

През 2016 г. за **общо 3 195 деца** (в т.ч. 3 150 случая на настаняване в професионално приемно семейство и 45 – в доброволно), са издадени (влезли сила) заповед или съдебно решение за мярка за закрила по **чл. 26 от ЗЗД** и детето е настанено в приемно семейство с местоживееене в община-партньор. От тях, **децата с увреждане са 5 процента.**

Най-голям е процентът на настанителните актове за деца **от 0 до 3 г. – 38%**, след които са тези за деца от 6 до 14 г. – **34%**, за деца от 3 до 6 г. – **21%**, а най-малко са за деца на възраст от **14 до 18 г. – 7 процента**. От общият брой на децата, за които общините-партньори са сключили договор по чл. 27 от ЗЗД през 2016 г., тези, които идват **от общността** (от биологичното семейство; от семейство на роднини или близки; от същото или друго приемно семейство – пренастанявания), са **80%**; децата, изведени **от специализирана институция** и настанени в проектно приемно семейство през 2016 г. са **12%**, а децата **от социална услуга от резидентен тип – 8 процента**.

През 2016 г. **средномесечно прекратените случаи** са **4,27%** спрямо средномесечния брой деца-потребители на услугата „приемна грижа“ по проекта. Най-голям е процентът на **осиновените деца** – над **41%** (случаи на национално и/или международно осиновяване); прекратените, с последващ **нов административен акт за настаняване** в същото или в друго приемно семейство са **32%**; децата, които са **реинтегрирани** в биологичното си семейство са **16%** от общия брой прекратени настанявания; процентът на децата, настанени **в семейство на роднини или близки** е почти **3%**; след приемно семейство, децата насочени към социална **услуга от общността от резидентен тип** са **6%**, а **настанените в специализирана институция – 0,5%**; и т.н.

Утвърдените приемни семейства в Регистъра **към 31.12.2016 г.** – с местоживееене и с доставчик на услугата 147-те общини-партньори по проекта, са общо **2 220** (2 206 професионални и 14 доброволни). В края на 2016 г. се регистрира **ръст** над 30% на приемните семейства с доставчик община-партньор на АСП в изпълнение на процедура по ОП РЧР (спрямо края на 2015 г), в резултат най-вече на разширяване обхвата на проект „Приеми ме 2015“ с включването на нови 65 общини като партньори и преминаването на приемните семейства от дирекциите „Социално подпомагане“ към доставчик община-партньор.

По отчетни данни на регионалните дирекции за социално подпомагане (РДСП), в края на 2015 г. общият брой на приемните семейства в страната е бил 2 452. От тях 37% са били към доставчик общини (тогава – партньори на АСП по предходния проект „И аз имам семейство“), а към ДСП – останалите 63 процента. **Към 31.12.2016 г.** РДСП отчетоха общо **2 552** приемни семейства в страната, от които с доставчик общините-партньори по проект „Приеми ме 2015“ са **2 220**. Така, съотношението **в края на 2016 г. е 87%** приемни семейства към общините към **13%** приемни семейства с доставчик териториалната дирекция „Социално подпомагане“.

През 2017 г. предстои актуализиране на Плана за развитие на приемната грижа и провеждане на: базисно обучение за областните екипи по приемна грижа и експерти от ОЗД/ДСП, РДСП и Комисиите по приемна грижа; специализирани обучения за областните екипи и за експертите от териториалните структури; периодична супервизия на приемните семейства с настанени в тях деца и на областните екипи по приемна грижа.

Приоритет № 1.4.:

- Да се създадат условия за повишаване качеството на социалните услуги в специализираните институции и социалните услуги в общността и осигуряване достъпност на социалните услуги;
- Създаване на условия за повишаване качеството на социалните услуги в специализираните институции и социалните услуги в общността и осигуряване достъпност на социалните услуги.

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ ЗА ПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА, ДЕЛЕГИРАНИ ОТ ДЪРЖАВАТА ДЕЙНОСТИ

Към 31.12.2016 г. на територията на страната функционират **650 социални услуги за пълнолетни лица**, като държавно делегирана дейност.

През **2016 г.** са издадени заповеди за откриване на **нови 21** социални услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип, с общ капацитет **418 места**, от които:

❖ **Социални услуги от резидентен тип – 11 бр.**

✚ **9 Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ)**, с общ капацитет **123** места, в т.ч.:

- ✓ **3 ЦНСТ за пълнолетни лица с психични разстройства**, с общ капацитет **45** места;
- ✓ **1 ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост**, с капацитет **15** места;
- ✓ **1 ЦНСТ за пълнолетни лица с физически увреждания**, с капацитет **14** места;
- ✓ **4 ЦНСТ за пълнолетни лица с деменция**, с общ капацитет **49** места.

✚ **1 Център за временно настаняване**, с капацитет **15** места;

✚ **1 Кризисен център за деца и лица, пострадали от насилие или друга форма на експлоатация**, с капацитет **10** места.

❖ **Социални услуги в общността – 10 бр.**

✚ **1 Дневен център за пълнолетни лица с увреждания**, с капацитет **25** места;

✚ **2 Дневни центъра за деца и/или пълнолетни лица с увреждания**, с общ капацитет **55** места;

✚ **7 Центъра за социална рехабилитация и интеграция**, с общ капацитет **190** места.

Издадените заповеди за **увеличаване на капацитета** са за **3** социални услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип - с общо **22** места, от които:

- ✓ **1 Дневен център за пълнолетни лица с увреждания** - с **10** места;

- ✓ **1 Център за социална рехабилитация и интеграция** - с **10** места;
- ✓ **1 ЦНСТ за пълнолетни лица с умствена изостаналост** - с **2** места.

През годината са издадени заповеди за **намаляване на капацитета** на **10** социални услуги - с общо **173** места, от които:

- ✓ **1 Наблюдавано жилище** - с **4** места;
- ✓ **4 Социални учебно-професионални центъра** - със **102** места;
- ✓ **1 Дневен център за стари хора** - с **8** места.
- ✓ **1 Дневен център за пълнолетни лица с увреждания** - **15** места;
- ✓ **1 Дом за пълнолетни лица с физически увреждания** - с **14** места.
- ✓ **2 Дома за стари хора** - с **30** места.

През **2016 г.** не са провеждани действия по реформиране на специализирани институции за стари хора и пълнолетни лица с увреждания, делегирани от държавата дейности, тъй като все още не е приет План за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания 2016-2020 г.

През отчетната година са издадени заповеди за **закриване на 10** социални услуги в общността, в т.ч. и от резидентен тип, с общ капацитет **121** места, както следва:

- ✓ **2 Социални учебно-професионални центъра**, с общ капацитет **50** места;
- ✓ **4 Наблюдавани жилища**, с общ капацитет **25** места;
- ✓ **1 Преходно жилище**, с капацитет **6** места;
- ✓ **1 Център за временно настаняване**, с капацитет **7** места;
- ✓ **1 Защитено жилище за лица с умствена изостаналост**, с капацитет **8** места.
- ✓ **1 Дневен център за стари хора**, с капацитет **25** места;

Общият брой на издадените през 2016 г. заповеди за откриване, закриване на социални услуги и намаляване/увеличаване на капацитета и др. е 92, от които:

- **50 бр.** са за откриване, закриване и промяна на адреса, капацитета или вида на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за пълнолетни лица.
- **37 бр.** – за отказ за откриване и промяна на капацитета на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за пълнолетни лица.
- **5 бр.** – за преустановяване/възобновяване на настаняването в социални услуги.

По всички постъпили предложения от РДСП са изготвени становища до изпълнителния директор на АСП за разкриване/закриване/намаляване/увеличаване капацитета на социални услуги или за преустановяване на настаняването. По изготвените заповеди, които се обжалват пред министъра на труда и социалната политика, са изготвени становища.



През 2016 г. в отдел „Социални услуги за пълнолетни лица“ при Главна дирекция „Социално подпомагане“ (Централно управление), са постъпили **1 396** преписки. Изготвени са **968** писма до организации и граждани, касаещи предоставянето на социални услуги за стари и възрастни хора с увреждания.



Участия в работни групи, работни срещи, комисии, конференции, семинари и обучения:

През 2016 г. служители на АСП от отдела участваха в различни работни групи, свързани със социалните услуги, за:

- Разработване на Закон за социалните услуги;
- Изготвяне на предложения за промяна на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;

- Изготвяне на предложения за промяна на Закона за здравето, във връзка с реформата в системата на медицинската експертиза;
- Разработване на предложения за финансови стандарти за социалните услуги, държавно делегирана дейност за 2017 г.;
- Разработване на проект на План за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания 2016-2020 г.;

Участие и в:

- Комисия за оценка на получени проектни предложения по процедура „Независим живот“ – втори и трети етап на кандидатстване;
- експертния съвет на Фонд „Социална закрила“;
- експертните комисии по професионални направления и професионално ориентиране към Националната агенция за професионално образование и обучение за мандат 2016-2020 г.;
- комисия за провеждане на конкурсна процедура по назначаване на държавни служители за началник отдели ХУСУ;
- разработване и обсъждания на Методическо ръководство за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа и индивидуален план за подкрепа и ползване на социални услуги – делегирани от държавата дейности;
- при изготвяне на три компенсирани промени за социални услуги;
- работни срещи с директорите на Регионалните дирекции за социално подпомагане;
- годишната работна среща на ръководството на АСП с директорите на РДСП и ДСП;
- при апробиране, въвеждане и усъвършенстване на Интегрираната информационна система на АСП;
- работни срещи по Програмата за развитие на селските райони;
- работни срещи по ОПРР, програмен период 2007-2013 г.;
- по разработването на материали за новата електронна страница на АСП;
- участие в интервюта и репортажи в медиите.



Указания и методически ръководства по предоставянето на социални услуги в специализираните институции и в общността:

Основно предизвикателство през отчетната година бяха направените промени в Закона за социално подпомагане и Правилника за неговото прилагане. Експертите от отдела активно работиха за разработване на методически указания за прилагане на промените в ЗСП и ППЗСП по отношение на социалните услуги.

Във връзка с промените в законодателство беше разработено, утвърдено и публикувано в електронната страница на АСП **Методическо ръководство за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа и индивидуален план за подкрепа и ползване на социални услуги – държавно делегирана дейност**. За реализиране на процеса по извършване на индивидуална оценка на потребностите от

подкрепа и изготвяне на индивидуален план за подкрепа, бяха разработени и утвърдени формуляри за работа, свързани с ползването на социални услуги от пълнолетни лица.

През отчетния период не са утвърждавани нови методически ръководства за условията и реда за предоставяне на конкретен вид социална услуга.



С цел уеднаквяване на практиката, подобряване на организацията и предоставяне на социални услуги за пълнолетни лица АСП е изготвила **указателни писма** до териториалните си структури и доставчици на социални услуги, делегирани от държавата дейности, относно:

- задълженията на Регионалните дирекции за социално подпомагане по прилагането на Закона за защита от домашно насилие и Инstrukция Из-2673 от 10.11.2010 г. на министъра на вътрешните работи и министъра на труда и социалната политика;
- прилагане на Методологията на процедурата по възлагане управлението на социални услуги, делегирани от държавата дейности;
- тълкуване на Министерство на труда и социалната политика по прилагане на Кодекса на труда в социални услуги, възложени на външен изпълнител;
- брой деца и младежи, настанени в Центровете за настаняване от семеен тип за деца/младежи с увреждания и без увреждания;
- участие на представители от ДСП в комисии за подбор на бенефициенти и текущ мониторинг на социалната услуга „Обществена трапезария“, финансирана от Фонд „Социална закрила“;
- приемане на стандартите за финансиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности за 2017 г. с ПМС № 304 от 26.04.2016 година.



Във връзка с процедурите на подбор на проектните предложения за изграждане или предоставяне на социални услуги, финансирани чрез Фонд „Социална закрила“ и Проект „Красива България“, АСП е изразила **102 становища**.

В рамките на компетентностите си изразени експертни **становища** относно:

- утвърждаване на Национален механизъм за насочване и подпомагане на жертви на трафик на хора, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления;
- рехабилитация, личностно развитие и интеграция на деца и юноши, застрашени от употреба на психоактивни вещества или в начален стадий на употреба;
- провеждане на теренно изследване от Център за изследване на демокрацията на тема: „Правото на независим живот на хората с увреждания“;
- предложения за реализиране на конкретни дейности във връзка с процеса по изготвяне и провеждане на План за деинституционализация на грижата за възрастни хора 2016 – 2020 г. и в частност, реализиране на Комуникационна стратегия по обезпечаване на заложените мерки;
- предложение за промяна на Закона за здравето, във връзка с реформата в системата на медицинската експертиза;

- 11 бр. становища до МТСП, относно кандидатстване по Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата „Развитие на селските райони“ 2014-2020 (ПРСР 2014-2020 г.), Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“;
- 2 бр. становища до кметове на общини, относно кандидатстване по Мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от Програмата „Развитие на селските райони“ 2014-2020 (ПРСР 2014-2020 г.), Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“;
- по проекта на Постановление на Министерски съвет за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане;
- провеждане на семинари от Световна банка по въпроси, касаещи сътрудничество в сферата на социалното подпомагане и услуги;
- по Проект за изменение и допълнение на Закона за данък върху добавената стойност;
- кандидатстване на община Смолян по процедура BG16RFOP001-1.001-039 „Изпълнение на Интегрирани планове за градско възстановяване и развитие“, Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ на Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. за финансиране на проект „Изграждане на нови социални жилища“;
- по изготвянето на проект на Доклад за критериите, условията и механизмите за преминаване към прилагане на амбулаторно лечение на туберкулоза;
- по решение на Петчленен заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация относно подаден сигнал, съдържащ твърдения за дискриминация по повече от един признак във връзка с осъществяваната деинституционализация на деца и младежи с увреждания, които са пребивавали в Дом за деца и младежи с умствена изостаналост (ДДМУИ) – с. Могилино и ДДМУИ – с. Крушари;
- по искане на кмета на община Долна баня за предоставяне на финансови средства за закупуване на многоместен автомобил за нуждите на двата Центъра за настаняване от семеен тип за пълнолетни лица с психични разстройства – гр. Долна баня;
- писмо на Коалиция 2025 по отношение промени в ППЗСП;
- провеждане от Световна банка на семинари по въпроси, касаещи предоставяне на техническа помощ и извършване на аналитична работа за характеризирание и оценка на основните системи за услуги в България;
- изпълняване на дейностите по Проект „Научаване за социално развитие“ от Център за независим живот и определяне статут на пилотна услуга, изпълнявана в Защитено жилище за хора с физически увреждания.



В рамките на своите правомощия и компетентности през 2016 г. служители на АСП участваха в:

- **26 работни срещи с:** директорите на ДСП, РДСП, с министъра на труда и социалната политика и ръководството на АСП; Фондация „Лумос“ - по повод изготвяне на доклад за оценките на децата и младежите, настанени в новите социални услуги ЦНСТ и ЗЖ по проект „Детство за всички“; работна среща за „Модел за интегрирани социални услуги“, организирана от Институт за социални услуги в общността; „Немедицинската грижа за пациенти с онкологични заболявания - ролята на социалния работник в процеса на лекуване“ - работна среща, организирана от „Сити Клиник“; с представители на НПО – доставчици на социални услуги в общността за представяне на работен вариант на Методическо ръководство за условията и начина на предоставяне на социалната услуга в общността „Дневен център“, „Център за социална рехабилитация и интеграция“ и „Приют“; с представители на Фондация П.У.Л.С. – гр. Перник, относно дейностите, свързани с домашното насилие и увеличаване капацитета на Кризисния център, гр. Перник; с представители на Фондация „Орпея“ - Франция; с представители на Министерство на регионалното развитие, относно осигуряване на устойчивост на проект за социална инфраструктура на община Видин; на постоянната експертна група към НКБТХ; по проект „Посланици на честта срещу позорни практики“; с представители на Световна банка; с кметове на общини за разработване на проект на План за действие за изпълнение на Националната стратегия за хората с увреждания за 2016-2018 г.; с делегация от Република Монголия, относно запознаване с добри практики на предоставяне, мониторинг и оценка на социални услуги за хора с увреждания; с представители на НПО, относно промени в ЗСП и ППЗСП.
- **7 изяви** пред различни електронни медии по теми, свързани с изпълнението на политиките по предоставяне на социални услуги;
- **6 конференции**, свързани с предоставяне на социални услуги, представяне на добри и иновативни практики при предоставянето на социални услуги за пълнолетни лица, по проблемите на домашно насилие и насилие основано на пола.
- **5 обучения:** за работа с деловодната система „Архимед“; по различни теми в Центъра за развитие на човешки ресурси и регионални инициативи – Кремиковци.

Във връзка с въвеждане на ИИС в АСП бяха трансферирани и допълнени данни за социалните услуги, делегирани от държавата дейности, както и данни за доставчици на социални услуги, вписани по реда на чл. 18, ал.2 от ЗСП.

Експерти на АСП **ежемесечно** участваха и в организирани от Национален алианс за социална отговорност съвместни приемни за обсъждане на актуални въпроси по предоставяне на социални услуги.

Регистър на доставчиците на социални услуги

Агенцията за социално подпомагане поддържа **Регистър на доставчиците на социални услуги**.

Продължава активно работата по усъвършенстване воденето на Регистъра. През отчетната година в ИИС бяха въведени всички активни и заличени доставчици на социални услуги, вписани в регистъра за периода 2009-2016 година.

Към 31.12.2016 г. в Регистъра на доставчиците на социални услуги **са вписани и активни 785 доставчици и са издадени 1 787 удостоверения за различни видове социални услуги.** За 2016 г. са **заличени от регистъра 115 социални услуги.** През 2016 г. е отчетено **25% увеличение** в броя на регистрираните доставчици на социални услуги в сравнение с 2015 година.

Промените в Закона за социално подпомагане (ЗСП) и Закона за закрила на детето (ЗЗД) от 29 януари 2016 г., както и в Закона за регистър БУЛСТАТ (ЗРБ) от 1 май 2016 г., **доведоха до облекчаване на процедурата за регистрация в АСП на физически и юридически лица, като доставчици на социални услуги.** Въведен беше нов регламент за обмен на документи и информация между Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД) и АСП по отношение на издадени лицензи и удостоверения за регистрация на доставчиците на социални услуги за деца, като вписването в Регистъра на АСП става по служебен път след издаването на лиценз от ДАЗД. Отпадна необходимостта от предоставяне на документи и информация, които са публично достъпни. Променен бе срока и реда за отчетност. От изпълнителния директор на АСП бяха утвърдени нови образци на документи, свързани със законодателните промени относно: вписване в Регистъра; прекратяване на регистрация; промяна в обстоятелствата на регистрирани доставчици; годишна отчетност за дейността на доставчиците.

Подадени са **424 заявления** от физически лица, регистрирани по Търговския закон и юридически лица, *от които* **361** за вписване в Регистъра, **32** за промяна в обстоятелствата, **30** за прекратяване на регистрация и **1** молба за оттегляне на подадени документи за регистрация.

През отчетния период на **393 физически и юридически лица са издадени 542 удостоверения** за предоставяне на социални услуги, от които: **361** за нови социални услуги; **61** преиздадени удостоверения, поради промяна в обстоятелствата; **118** за подновена регистрация; **2** дубликата на удостоверения.

На **52** от физическите и юридическите лица, кандидатстващи за вписване в Регистъра на АСП, с писмо е била поискана допълнителна информация на основание чл. 18в, ал. 2 от ЗСП.

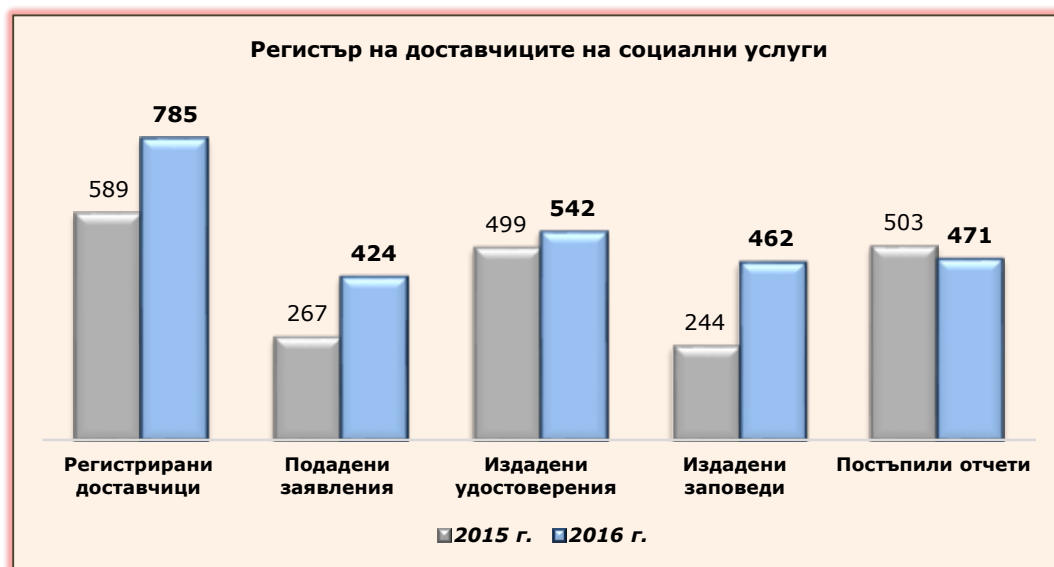
На **208** от физическите и юридическите лица, кандидатстващи за вписване в Регистъра на АСП, издадените удостоверения за регистрация са били изпратени по пощата с писмо, с обратна разписка, поради изрично тяхно волеизявление.

Съгласно новите разпоредби на чл. 18в, ал. 1 и 10 и чл. 18д, ал. 2 от ЗСП от изпълнителният директор на АСП са издадени общо **462 заповеди**, от които: **335** за вписване в Регистъра; **8** за отказ от вписване; **119** за заличаване от регистъра. В резултат на

издадените заповеди, от Регистъра са **заличени 199 удостоверения** за предоставяне на социални услуги на **115 доставчика**, с основен мотив за заличаване – изтекъл срок на валидност на лиценз от ДАЗД. Всички заповеди за заличаване от регистъра са изпратени в законоустановения срок на доставчиците, като **2** са отменени след обжалване пред изпълнителния директор на АСП, а **14** са съобщени по реда на чл. 61, ал. 3 от Административнопроцесуалния кодекс, чрез поставянето им на таблото за обявления и в интернет страницата на АСП.

Промяната в срока на отчетност през 2016 г. от 31 май на 31 март бе съобщена като новина на интернет страницата на АСП. През 2016 г. в АСП са **постъпили отчети от 471 доставчика за 1 159 социални услуги**. Информацията от тях е отразена в електронната система на Регистъра. Основна част от непредоставилите отчети са новорегистрирани доставчици.

Графиката проследява процеса на регистриране на доставчици на социални услуги в сравнителен план с предходната година.



За отчетния период във връзка с Регистъра са проведени общо **925 консултации** на кандидат-доставчици и доставчици на социални услуги, от които: 749 по телефона, 106 по електронна поща и 70 в приемната на АСП. Най-често задаваните въпроси са свързани с процедурата по регистриране - необходими документи за кандидатстване, описание на услугата, методики, изисквана допълнителна информация, както и с отчетността на доставчиците.

Във връзка с постъпили в АСП писмени запитвания от институции и жалби от граждани, относно вписани в регистъра доставчици, са изготвени: **40** отговори на писма, към които са приложени целеви справки и информация; **6** становища; **4** предложения за проверка от Инспектората на АСП.

Стратегическа цел № 2: Да се създадат условия за осигуряване на равни възможности за пълноценен живот на хората с увреждания.

Приоритет № 2.1.:

- Да се създадат условия за насърчаване на равните възможности на хората с увреждания и недопускане на дискриминация;
- Създаване на условия и гаранции за равнопоставеност и пълноценно участие на хората с увреждания във всички области на обществения живот, както и упражняване на техните права чрез осигуряване на социално-икономическа защита на тях и техните семейства.

ПРОГРАМА „ИНТЕГРАЦИЯ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ”

Законът за интеграция на хората с увреждания (ЗИХУ), както и Правилникът за неговото прилагане (ППЗИХУ), имат за цел да създадат гаранции и стимули за интеграция и равнопоставеност на хората със специфични възможности. Законът очертава параметрите на социално-икономическата защита за хората с трайни увреждания.

1. Месечни добавки за социална интеграция.

През **2016 г.** по реда на ППЗИХУ е оказана подкрепа на **524 459 средномесечен брой лица**, в т. ч. **21 574 деца с увреждания**. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция са изплатени **139 549 891 лева**.

През 2015 г. по реда на ППЗИХУ беше оказана подкрепа на 524 504 средномесечен брой лица, в т. ч. 21 602 деца с увреждания. За отпуснатите месечни добавки за социална интеграция бяха изплатени 138 466 700 лева.

Съобразно вида на добавката за социална интеграция на хора с увреждания през 2016 г. са подпомогнати следния брой лица:

Месечни добавки за социална интеграция	Средномесечен брой лица за 2016 г.	Средномесечен брой лица за 2015 г.
Средномесечен брой лица	524 459	524 504
в т.ч. деца	21 574	21 602
1. Месечна добавка за социална интеграция за транспортни услуги	523 999	523 271
2. Месечна добавка за ползване на информационни и телекомуникационни услуги	87 229	90 388
3. Месечна добавка за обучение	381	311
4. Месечна добавка за диетично хранене и лекарства	408 555	396 031
5. Месечна добавка за достъпна информация	127 985	122 420
6. Месечна добавка - наем на общинско жилище	999	1 020

7. Добавка за балнеолечение – общ брой	6 740	6 822
8. За преустройство на жилище – общ брой	2	3
9. За покупка и приспособяване на МПС - чл. 48, общ брой	4	7

През 2016 г. е налице **минимално намаление** в средномесечния брой на лицата, на които е оказана подкрепа - с **45 лица** и с **28 деца**, а изплатените средства са **с 1 083 191 лв. повече** (или с **0,78%**).

С Решение № 10 749 на ВАС на РБ, бр. 26 от 2016 г., е **променен текста на чл. 28, ал. 1 от ППЗИХУ**, с което отпада изискването за изплащане на добавката за балнеолечение или рехабилитационни услуги, ако са извършени в обекти, отговарящи на стандартите по Наредба №30 от 2004 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Физикална и рехабилитационна медицина“.

Със Заповед № РД01-363/13.06.2016 г. на министъра на труда и социалната политика е **изменен текста на т.3.3 от Методиката** за определяне на индивидуалните потребности на хората с трайни увреждания за отпускане на месечна добавка за социална интеграция за обучение, утвърдена със Заповед № РД01-230/14.03.2011 г., като отпадна условието добавката по чл. 27 от ППЗИХУ да се изплаща, ако обучението е във връзка със здравословния проблем на хората с увреждания, т.е. обучението да е с цел придобиване на специфични знания и умения за компенсиране на увреждането.



2. Помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия (ПСПС и/или МИ).

За **2016 г.** на **10 101 средномесечен брой лица** са изплатени **50 587 221 лв.** за помощни средства, приспособления, съоръжения и/или медицински изделия. За **2015 г.** са изплатени 52 004 609 лв. за 9 838 средномесечен брой лица. През отчетната година е налице **намаление на изплатените средства** с 2,7%, но **увеличение** на средномесечния брой лица с 2,6 процента.

Характерно за тази целева група е, че нуждата от помощни средства се установява освен от ТЕЛК и от ЛКК, т.е. не е задължително лицата да са освидетелствани от ТЕЛК. Това е **предпоставка за увеличение** на хората, които получават ПСПС и/или МИ в следващите години.

3. Целеви помощи за преустройство на жилище и покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство.

През **2016 г. 3 лица с увреждания** са подпомогнати с целева помощ за покупка и приспособяване на лично **моторно превозно средство**, а с целева помощ за **преустройство на жилище** е подпомогнато **едно лице**.

За сравнение, през **2015 г.** с целева помощ за покупка и приспособяване на лично моторно превозно средство са подпомогнати 8 лица с увреждания, а с целева помощ за преустройство на жилище са подпомогнати 3 лица с увреждания, които се придвижват с инвалидни колички.

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ОСВОБОЖДАВАНЕ НА ЛИЦА С ТРАЙНИ УВРЕЖДАНИЯ ОТ ВИНЕТНИ ТАКСИ ПРИ ПОЛЗВАНЕ НА РЕПУБЛИКАНСКИТЕ ПЪТИЩА

В съответствие с разпоредбата на чл. 10в от Закона за пътищата, лицата с 50 и над 50 на сто намалена работоспособност или вид и степен на увреждане и лицата или семействата, отглеждащи деца с трайни увреждания до 18-годишна възраст и до завършване на средното образование, но не по-късно от 20-годишна възраст, се освобождават от заплащане на винетна такса за един лек автомобил – тяхна собственост или съпружеска имуществена общност, с обем на двигателя до 2 000 куб. см. и мощност до 117,64 kW (160 к.с.) по ред, определен с наредба на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията и министъра на труда и социалната политика.

До 31.12.2016 г. чрез дирекциите „Социално подпомагане“ са предоставени **210 108** безплатни годишни винетни стикери, а за 2015 г. техният брой е бил 186 125.

През отчетния период на 2016 г. е налице **увеличение** в броя на предоставени безплатни годишни винетни стикери - с **23 983** (или с над **11%**).



През **2016 г.** експерти на Агенцията за социално подпомагане са **участвали** в работни групи, срещи и комисии, в областта на социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите, както следва:

- **Постоянно действаща комисия за:**

- ✓ Съставяне на списък на медицинските изделия по чл. 30а от Закона за медицинските изделия и за определяне на стойността, до която те се заплащат;
- ✓ Участие в заседание на Национален съвет за интеграция на хората с увреждания;

- **Междуведомствени работни групи за:**

- ✓ Координиране изпълнението на План за действие за прилагане на Конвенцията за правата на хората с увреждания на ООН 2015-2020 г.;
- ✓ Разработване на дългосрочна национална стратегия за хората с увреждания;
- ✓ Разработване на План за деинституционализация на грижата за възрастните хора и хората с увреждания 2016-2020 г.;
- ✓ Разработване на Закон за изменение и допълнение на Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания;
- ✓ Работна група 13 „Социална политика и заетост“ към Съвета на европейските въпроси към Министерския съвет на Република България;
- ✓ Работна група за изготвяне на План за изпълнение на националната стратегия за хората с увреждания 2016-2020 г.;

- **Вътрешноведомствени комисии:**

- ✓ Разработване на Правила за отпускане, изплащане и възстановяване на социални и семейни помощи и добавки от териториалните структури на АСП;
- ✓ Две комисии за провеждане на конкурс за началник отдел „ХУСУ“ в ДСП в страната и в една комисия за подбор на директори на ДСП и РДСП;
- ✓ Оценка на получени заявления за финансиране по процедура BG05FMOP001-3.002 „Осигуряване на топъл обяд – 2016 г.“ по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, финансирана от Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица;

- **Участие в работни срещи на експертно ниво:**

- ✓ По функционирането на единна Интегрирана информационна система на АСП в гр. Костинброд;
- ✓ С Инспектората на АСП във връзка с извършени комплексни и тематични проверки в ДСП в страната и констатираните пропуски и нарушения;
- ✓ Двудневна проучвателна визита в Република Естония, целяща запознаване с опита на естонската страна относно реформата на системата за оценка на работоспособността и практическото ѝ приложение, организирана от страна на Европейската комисия и проведена в гр. Талин;

- ✓ Среща в Министерство на здравеопазването във връзка с преминаване на плащанията за ПСПС и/или МИ към МЗ;
- ✓ Участие в работна среща с Дирекция „Социално включване“ в МТСП във връзка с промени в ЗСПД и ЗИХУ;
- ✓ Участие в междуведомствена работна среща в АХУ с представители на ИАЛ, МЗ, АХУ и МТСП във връзка с преминаване осигуряването на МИПСПС от МЗ;
 - **Участие в обучения, семинари и мероприятия:**
- ✓ Заключителна среща по проект „Мобилен екип за подкрепа в домашна среда“, организирана от Фондация „Институт за социални услуги в общността“;
- ✓ Национална кръгла маса на тема: „Толерантността на обществото и институциите към хората с нисък ръст“, организирана от Национална организация „Малки български хора“;
- ✓ Среща за представяне на Международната класификация за функционирането, уврежданията и здравето за деца и младежи, организирана от представителството на УНИЦЕФ за България;
- ✓ Заключителна пресконференция по проект „Диалог на тъмно – модел за прозрачност и справяне със социалните неравенства – BG05/1875“;
- ✓ Конференция на тема „Живот на воля или по чужда воля“, организирана от Център за независим живот;
- ✓ Традиционно кръщане на кучета водачи преди преминаването им на обучение в училище, по инициатива на фондация „Очи на четири лапи“;
- ✓ Международна конференция на тема „Колко социални са социалните политики за хора с увреждания в България“, организирана от Център за независим живот“;
- ✓ Конференция на тема: „Живот с присъда и след нея“, в изпълнение на Проект „Интегрирана услуга за последваща подкрепа на младежи, изтърпели наказание лишаване от свобода“, организирана от Сдружение „Институт по социални дейности и практики“;
- ✓ Конференция с международно участие, организирана от НСА, на тема „Адаптирана физическа активност, като приобщаващо образование, спортна услуга, социална интеграция и рехабилитация“;
- ✓ Участие в задължително въвеждащо обучение за служители, назначени за първи път на ръководна длъжност в държавната администрация в Института по публична администрация, курс „Предизвикателството да управляваш“;
- ✓ Обучение в ЦРЧРРИ на тема „Комуникативни и презентационни умения. Успешно поведение пред аудитория“;
- ✓ Обучение за работа с Интегрирана информационна система;
- ✓ Обучение на крайни потребители за работа с Интегрирана информационна система (Archimed e Process);

- ✓ Периодично обучение по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на членовете на КУТ, отговорника по ЗБУТ, лицата провеждащи инструктажи и ръководителите на трудовите процеси в ЦУ на АСП;
- ✓ „Диалог на тъмно“, организирано по случай Деня на белия бастун – 15 октомври от Центъра за социална рехабилитация и интеграция на лица със зрителни увреждания в гр. София;
- ✓ Обучение на служители от териториалните структури на АСП, свързано с процедура BG05FMOP001-3.002 „Осигуряване на топъл обяд – 2016 г.“ по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане, организирано от дирекция МСПЕИ в АСП.

○ **Участие в изпълнението на проекти :**

- ✓ Проект „Нови възможности за грижа“ 2014BG05M9OP001-2.2015.001-C0001, по схема за предоставяне на БФП 2014BG05M9OP001-2.2015.001, ОП РЧР 2014 – 2020.

○ **Участия и материали за медиите:**

- ✓ Участие в репортаж на БТВ за реда и условията за отпускане на акумулаторни инвалидни колички и батерии;
- ✓ 3 интервюта за Нова ТВ, БНТ, БНР по въпросите на социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалиди и военнопострадали и предоставянето на безплатни винетни стикери.
- ✓ 9 писмени материала за различни медии по въпросите на социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалиди и военнопострадали и предоставянето на безплатни винетни стикери.

С цел уеднаквяване на практиката през **2016 г.** от отдел „Интеграция на хора с увреждания“ към Главна дирекция „Социално подпомагане“ са изготвени **3** указателни писма по прилагане на нормативната уредба, регламентиращи социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания и **6** методически указания по конкретни въпроси до териториалните структури. Изготвени са **354** преписки, свързани със социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; **28** становища, доклади и предложения за усъвършенстване на нормативната уредба, касаеща социалната рехабилитация и интеграцията на хората с увреждания, военноинвалидите и военнопострадалите; изпълнени са **28** други поставени задачи; извършени са **3** консултации в Приемната на МТСП и **389** консултации по телефон.

○ **Предоставяне на административни услуги, координация на териториалните поделения и други:**

- ✓ Изготвени са отговори на **8** писма, свързани с организацията на работа в Главна дирекция „Социално подпомагане“ и териториалните поделения на АСП, провеждане на работни срещи, семинари повишаване на квалификацията на социалните работници и др.;
- ✓ Изготвени са **23** становища до зам.-министър, изпълнителен директор, заместник изпълнителен директор, главен секретар на АСП и по въпроси от компетенциите на Главна

дирекция „Социално подпомагане“ и въпроси, свързани с организацията на работата на териториалните поделения, в т.ч. структурни промени и др.;

✓ Изготвени са **10** броя докладни записки до ИД на АСП във връзка с искане за безвъзмездно предоставяне на вещи отнети в полза на държавата, извършване на проверки от контролния орган на администрацията в териториални поделения на агенцията за спазване на трудовата дисциплина и провеждане на процедура по ЗОП. Изготвен доклад относно изпълнение на нормативните актове за прилагане на КАО и **4** предложения във връзка с участия на представители на териториалните поделения на АСП в организираните събития и проведени работни срещи в Хасковски минерални бани и в гр. Хисаря.

✓ Изготвени са **10** заповеди на изпълнителния директор на АСП за провеждане и участие в семинари и работни срещи и международни посещения за обмен на добри практики в областта по предоставяне на социални услуги. Изготвени са **1 196** отговора до вътрешни и външни кореспонденти по въпроси от компетенциите на Главна дирекция „Социално подпомагане“;

✓ Изготвени са **7** циркулярни писма до териториалните поделения на АСП във връзка с даване на методически указания, промяна в нормативната уредба, организирани срещи и семинари на ръководството на АСП и др.;

✓ Изготвени са **257** заповеди за командировка на директорите на РДСП и служители от Централно управление на АСП;

✓ Ежедневна комуникация и предоставяне на консултации на директорите на РДСП във връзка с възникнали проблеми в хода на работа, търсене на съдействие за осъществяване на връзка с други структурни звена в Централно управление на АСП и др.;

✓ Участие в организацията и провеждането на тръжни процедури за изработване и доставка на образци на формуляри по ЗСП, ЗСПД, ЗИХУ, ЗЗД и Наредба № РД 07-5/2008 година.

○ **Организацията на цялостната дейност по:**

✓ заявяване на необходимите количества формуляри, подготовка на необходимата документация за стартиране на процедура по ЗОП за избор на изпълнител и др.;

✓ изготвяне на обобщени справки за необходимите количества образци на формуляри по различни правни основания;

✓ осъществяване на връзка с РДСП (по електронен път и телефон) във връзка с уточняване на заявките и допълване на наличната информация;

✓ подготовка на докладни записки до изпълнителния директор на АСП за отпечатване на формуляри за изпълнение на дейности по закон – регулярно на тримесечие и при установяване на необходимост (нормативна промяна на образците);

○ **Участие в:**

✓ работни срещи във връзка с дейности за изпълнение на АСП по силата на нормативни актове на МС и необходимостта от създаване на специфична организация на работата на Главна дирекция „Социално подпомагане“ и териториалните структури;

✓ конкурсна комисия за разглеждане на новопостъпили документи и допускане на кандидати до участие в конкурса и за провеждане на конкурсна процедура по назначаване на държавни служители на незаета длъжност директор на ДСП и „началник на отдел СЗ“ в териториалните поделения на АСП; откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет: „Отпечатване и доставка на нормативно регламентирани формуляри за изпълнение на дейности по закон от АСП“;

✓ работни срещи във връзка с обсъждане на промени на нормативната уредба и разработване на вътрешноведомствени актове на администрацията.

○ **Участие в работни групи със заповед на министъра на труда и социалната политика:**

✓ междуведомствена работна група по демографските въпроси към министъра на труда и социалната политика;

✓ междуведомствена група за оценяване на идейни концепции на общини по схема ОП РЧР и ОП НОИР.

○ **Участие в логистиката** и провеждането на:

✓ Среща в Хасковски минерални бани (16-18.03.2016 г.)

✓ Среща в гр. Хисаря (30.11-02.12 2016 г.).

Стратегическа цел № 3: Ефективно управление на миграционните процеси, вкл. свободното движение на работници в ЕС, в съответствие с достиженията на правото на ЕС чрез.

Приоритет № 3.1.:

- *Да се повиши ефективността при осъществяваната дейност по реализиране обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в Република България, в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС. Създаване на условия по прилагането на Регламент № 883/2004 г. за координация на системите за социална сигурност и въвеждане на електронния обмен по този регламент;*
- *Реализиране на дейности по подпомагане на българските граждани при упражняване правата си на достъп до социална сигурност при свободно движение в ЕС, ЕИП и Швейцария, както и на гражданите на ЕС, ЕИП и Швейцария в България;*
- *Повишаване на нивото на компетентност на служителите от Агенцията за социално подпомагане във връзка със структурираните електронни документи за обмен на данни и информиране на гражданите за техните социални права в рамките на ЕС.*

Дейностите, осъществявани през **2016 г.** във връзка с реализирането на обмена на данни между отделните компетентни институции в ЕС и в РБългария (АСП, НОИ, НЗОК и НАП),

в качеството им на точки за достъп с цел реализиране социалните права на гражданите в рамките на ЕС и повишаване качеството на административното обслужване са следните:

➤ Осъществяване на **сътрудничество и обмен на информация** с компетентните органи на страните членки на Европейския съюз чрез обработка и водене на текущата кореспонденция във връзка с обмена на информация за семейни обезщетения и дългосрочна грижа, съгласно действащите регламенти за социална сигурност. В тази връзка, общият брой на **обработените и изпратени по надлежен ред формуляри и писма** за отчетната година е **6 537**;

➤ **Координиране** на дейността на дирекциите „Социално подпомагане“ относно обмена на информация за получавани от лицата семейни обезщетения и разрешаване на възникналите във връзка с нея казуси;

➤ Осъществяване на **методическа дейност** по прилагане на регламентите за социална сигурност и изготвяне на **становища** по възникнали казуси и въпроси, относно приложимото законодателство на определена държава членка, когато отделните членове на семейството са свързани с правопорядъка на повече от една страна и при възникнали въпроси от страна на служители от дирекциите „Социално подпомагане“ в случаи на предоставяне от гражданите на преносими документи, както и относно попълване съдържанието на конкретните формуляри;

➤ Провеждане на **консултации и обмяна на сведения** с териториалните подразделения на АСП, посредством различни канали за достъп до информация и с всички заинтересовани.

➤ Участие на двама експерти от отдел „Координация на схемите за социална сигурност“ (Централно управление), в работни групи към Административната комисия за координация на схемите за социална сигурност в Европейската комисия.

Стратегическа цел № 4: Ефективно използване на средствата от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в подкрепа на политиките на социално включване.

Приоритет № 4.1.:

- *Да се поддържат оптимални темпове на финансово изпълнение на ОП: Да се постигне нивото на договаряне да достигне 20% през 2016 г.; Да се постигне нивото на верифицираните разходи да достигне не по-малко от 80% през 2016 г.;*
- *Поддържане на оптимални темпове на финансово изпълнение по ОП.*

**Изпълнение на операциите по Оперативна програма за храни
по Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ОПХ ФЕПНЛ)**

❖ **Разпределение на финансовия ресурс за 2015 г.-** общо програмиран ресурс **43 494 445 лв.**, в т.ч.:

✓ Закупуване на хранителни продукти - **24 240 000 лв.**;

- ✓ Предоставяне на хранителни продукти – **5 %** от стойността на закупените хранителни продукти, но не повече от **1 200 000 лв.**;
- ✓ Осигуряване на топъл обяд - **5 995 571 лв.**;
- ✓ **Техническа помощ** - за целия програмен период – **12 058 874 лева.**

❖ **Разпределение на финансовия ресурс за 2016 г.-** общо програмиран ресурс **76 931 218 лв.** (финансов план на програмата за 2014 и 2016 г., както и ресурс, формиран от неусвоени средства по програмираните операции за 2015 г. в размер на 14 000 000 лв.), в т.ч.:

- ✓ Закупуване на хранителни продукти - **48 225 224 лв.**,
- ✓ Предоставяне на хранителни продукти - 10% от стойността на закупените хранителни продукти, **но не повече от 4 822 522 лв.**;
- ✓ Осигуряване на топъл обяд – **23 883 472 лева.**

В рамките на Оперативната програма се реализират четири типа операции:

♦ **ОПЕРАЦИЯ ТИП 1 - ЗАКУПУВАНЕ НА ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУКТИ**

Операцията се реализира чрез процедура за директно предоставяне. Бенефициент е Агенция за социално подпомагане чрез отдел „Търгове“. Закупените хранителни продукти през двете години от изпълнението на операцията се доставят от избраните изпълнители до складовете на избрана партньорска организация за раздаването им на представителите на целевите групи.

Съгласно предвиденото в Оперативната програма, съдържанието на индивидуалните пакети хранителни продукти се определя от Управляващия орган на програмата. За гарантиране на балансиран хранителен режим, съдържанието на пакетите се консултира с Министерство на здравеопазването. В хода на изпълнение на програмата се търси и обратна връзка от крайните потребители, която ще отчита предпочитанията на хората, без това да нарушава препоръките за балансиран режим на хранене.

Предвидените хранителни пакети за 2015 г. реално започнаха да се раздават през 2016 г., поради забавяне при реализиране на обществената поръчка. Същевременно по операцията от договорените 24 000 000 лв., бяха усвоени 13 836 180 лв. (малко повече от 57%). Останалият ресурс не беше усвоен и своевременно беше препрограмиран и насочен към операция тип 3 „Осигуряване на топъл обяд“.

Крайните потребители получиха пакети хранителни продукти, които включваха следните 19 продукта: пшеничено брашно, ориз, спагети, булгур, лютеница, доматиено пюре, стерилизиран зелен грах, стерилизиран гювеч, нектар, компот, конфитюр, месни консерви – птичи пастет, рибни консерви - скумрия в доматиен сос, зрял фасул, леща, пчелен мед, локум, обикновени бисквити и вафли.

От обработени и анализирани данни от обратна връзка от крайните потребители на хранителните пакети, предвидени за 2015 г. по отношение на степента на удовлетвореност от видовете предоставяни храни, най-предпочитаните продукти са олио, захар, месни храни, ориз, брашно, боб.

На 20.01.2016 г. е обявена процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Операция тип 1 - **Закупуване на хранителни продукти - 2016**. Безвъзмездната финансова помощ на стойност **48 225 223,20 лв.** е предоставена на Агенцията за социално подпомагане със заповед на ръководителя на Управляващия орган. Предвидените хранителни пакети за 2016 г., реално ще започнат да се раздават в началото на 2017 г., въпреки че обществената поръчка беше обявена по-рано в сравнение с предходната година. Промененият подход при реализиране на обществената поръчка, според който участниците в процедурата предлагат максимално количество опаковки от всеки хранителен продукт, до размера на прогнозната стойност за съответната обособена позиция не създаде предпоставки и не постигна ритмичност при раздаването на храните. Новият подход доведе до закупуване на по-големи количества хранителни продукти и респективно обхващане на по-голям брой от основната и допълнителната целева група, както и до повишаване на усвояемостта на предоставените по програмата средства, но на практика не преодоля изоставането в раздаването с една година.

♦ ОПЕРАЦИЯ ТИП 2 – ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИ ПАКЕТИ ХРАНИТЕЛНИ ПРОДУТИ

На 31.08.2016 г. е обявена процедура за подбор на проекти по Операция тип 2: **Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти – 2016**. На 24.10.2016 г. е сключен договор на стойност **4 822 522,00 лв.** с избраната партньорска организация – Български червен кръст. Раздаването ще се осъществи през 2017 година.

❖ Операция тип 2 - Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти.

- Напредък по Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“ - **2015 г.:**

Предоставянето на индивидуални пакети хранителни продукти приключи на 31.12.2016 година. В пунктовете за раздаване на хранителните продукти на Български Червен кръст са извършени общо **451 проверки „на място“**. Не са установени съществени пропуски и няма негативни констатации със системен характер.

Общо подпомогнати на територията на цялата страна са 265 000 потребители.

Всеки правоимащ от основната целева група е получил **19 вида хранителни продукти с общо тегло 28,24 кг на стойност 52,21 лв.** (с ДДС), както следва: Брашно – 5 кг.; Спагети – 3 кг; Компот – 1,600 кг; Конфитюр – 1 кг; Леща – 3 кг.; Локум – 0,280 кг;

Нектар – 1 л; Ориз – 4 кг; Булгур – 0,500 кг; Лютеница – 1 кг; Доматено пюре – 0,400 кг; Зелен грах стерилизиран – 0,800 кг; Гювеч стерилизиран – 0,800 кг; Месни консерви – птичи пастет – 0,480 кг; Рибни консерви – скумрия в доматиен сос – 0,480 кг; Фасул зрял – 3 кг; Пчелен мед – 0,500 кг; Обикновени бисквити – 0,400 кг; Вафли обикновени – 1 килограм.

По време на изпълнение на операцията са предоставени **съпътстващи мерки**, изразяващи се в консултиране за балансиран режим на хранене; действия при бедствия; полезни съвети при измами на възрастни хора; разпространение на информация относно възможностите, които предоставя ОП РЧР.

- **Напредък** по Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“ - **2016 г.**:

На 24.10.2016 г. е подписан Договор за БФП с партньорска организация – бенефициент Сдружение „Български Червен кръст“ по Операция тип 2 BG05FMOP001-2.002 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“-2016 г., който **се изпълнява на територията на цялата страна.**

Изпълнението на предмета на Договора е в пряка връзка с реализиране на процедурите за закупуване на хранителни продукти по операция BG05FMOP001-1.002 „Закупуване на хранителни продукти-2016“ и започва след сключване на договорите с изпълнители, които ще доставят хранителните продукти. В зависимост от степента на реализация на обществената поръчка по операция BG05FMOP001-1.002 „Закупуване на хранителни продукти-2016“, изпълнението на подготвителни дейности започва от датата на влизане в сила на настоящия договор.

Настоящият договор влиза в сила в съответствие с предвиденото в т.2.1. и има действие между страните до окончателното изпълнение на поетите с него задължения от страна на партньорската организация.

С цел повишаване ефективността на мерките по Операцията, Управляващият орган проведе обучения на служители от териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане, включително и експерти от област Бургас, които са ангажирани с идентифициране на най-нуждаещите се лица.

В срок до 16.12.2016 г. териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане изготвиха списъци с правоимащите лица от основната целева група. Същите бяха предоставени на Партньорската организация Сдружение „Български Червен кръст“.

Настоящата операция предвижда поетапно предоставяне на хранителни пакети съгласно утвърден график по области и общини. Подробният график за поетапното раздаване е публикуван на интернет страниците на БЧК www.redcross.bg, на АСП www.asp.government.bg и в регионалните офиси на БЧК и е съобразен с възможностите за зареждане на пунктовете в страната.

За първи транш на основната целева група е предвидено раздавателният процес да се извърши в периода **от 04.01.2017 г. до 20.03.2017 г. в 308** пункта на Сдружение

„Български Червен кръст“.

По договор за БФП е предвидено да бъдат подпомогнати 297 147 лица и семейства.

Съгласно **първоначално** предоставени списъци от териториалните структури на Агенцията за социално подпомагане по Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“ – 2016, с хранителни пакети, следва да се подпомогнат **287 266 лица и семейства от основната целева група**. Списъците подлежат на допълване и прецеизиране, поради установени пропуски и грешки в процеса на раздаване.

Операция тип 2 „Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти“ – 2016, включва общо **19** хранителни продукта: брашно; ориз; спагети; пюре от картофи; гювеч; компот; конфитюр; говеждо в собствен сос; захар; вафли; лютеница; доматиено пюре; грах; скумрия в доматиен сос; фасул; леща; мед; бисквити; олио.

В рамките на стартиращата кампания за раздаване - първи транш на основната целева група се предоставят **10** хранителни продукта (по 38,550 кг. на стойност 67,19 лв., с ДДС): брашно; ориз; спагети; пюре от картофи; гювеч; компот; конфитюр; говеждо в собствен сос; захар; вафли.

♦ **ОПЕРАЦИЯ ТИП 3 – „ОСИГУРЯВАНЕ НА ТОПЪЛ ОБЯД“**

Операцията се реализира чрез процедура на директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, при която допустими кандидати са общини и райони на общини.

На 25.04.2016 г. Агенцията за социално подпомагане обяви процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Операция тип 3 **„Осигуряване на топъл обяд - 2016“**. Допустими кандидати са общини или райони на общини. След утвърдените промени в Оперативната програма от 14.04.2016 г. се даде възможност за увеличаване на броя на лицата, които имат право да получават топъл обяд и се разшириха допустимите за кандидатите разходи.

♦ **ОПЕРАЦИЯ ТИП 4 – „ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ“**

Процедурата е обявена на 11.05.2015 г. и се реализира чрез процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез бюджетни линии, от АСП чрез отдел „Техническа помощ“.

На 10.07.2015 г. са издадени Заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и за утвърждаване на финансови планове по операцията:

✓ „Възнаграждение на служителите на Агенция социално подпомагане, изпълняващи функции по управление и изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020“

и

✓ „Подкрепа на Агенция за социално подпомагане за управление и изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020“.

На 23.12.2016 г. с изменение на заповедите за предоставяне на БФП са актуализирани двата финансови плана по Операция 4 „Техническа помощ“. Общата стойност на предоставената безвъзмездна финансова помощ до края на 2017 г. е в размер на **6 549 106,59 лева**.



Постигнато е максимално ниво на програмиране на финансовия ресурс за 2015 и 2016 г. по операции, свързани с предоставянето на храни.

Общия програмиран ресурс към 31.12.2016 г. е в размер на **120 425 663 лв.**, което е **50 на сто от общия ресурс по Оперативната програма. От стартирането на Програма до края на 2016 г.** са сключени общо **291** договори/заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на обща стойност **101 188 884,07 лева**.

Договореният ресурс е около 84 на сто от програмираните средства до 31.12.2016 година.

Верифицираните средства към 31.12.2016 г. са **18 500 423,63 лв.**, а **реално изплатени средства към 18.01.2017 г. – 29 027 672,47 лева**.

Сертифицираните разходи в размер са 11 881 573,81 лева.

Приоритет № 4.2.:

- *Да се въведе адекватни системи за мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на ОП;*
- *Създаване на условия за ефективно наблюдение и контрол при изпълнението на ОП.*

Реализацията на мерки по Оперативната програма стартира след обнародването на ПМС № 37 на МС от 23.02.2015 г. за определяне на реда и условията за изпълнение на Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане от Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица в България за периода 2014-2020 година. Въз основа на мониторинга върху изпълнението на операциите, реализирани през 2015 г. се установи необходимост от някои промени в оперативната програма, които биха довели до по-голяма гъвкавост при нейната реализация и по-висока ефективност на предвижданите мерки. На 27.01.2016 г., на заседание на Министерски съвет, предложените промени в програмата бяха утвърдени и на **01.02.2016 г. изменението на програмата беше внесено за официално одобрение от ЕК чрез електронната система SFC2014 и са утвърдени с Решение за изпълнение на ЕК на 14.04.2016 година.**

Измененията в оперативната програма са в три основни посоки:

- ✓ **Промяна в описанието на механизма за идентифициране на най- нуждаещите се лица.**
- ✓ **Определяне за допустим разходът за реализиране на съпътстващи мерки в размер на 5 на сто от разходите за закупуване на хранителни продукти.**
- ✓ **Допълване на критериите за подбор на партньорските организации.**

❖ **Операция тип 1 - Закупуване на хранителни продукти**

През 2016 г. е предвидено пакетите да съдържат **19 хранителни продукти** от **5** основни групи храни.

Обществената поръчка е проведена и са сключени договори с определените за изпълнители участници по **10** обособени позиции за закупуване **на пшеничено брашно, ориз, макаронени изделия - спагети, сушено пюре от картофи, гювеч, компот, конфитюр, месни консерви - говеждо в собствен сос, захар кристална и вафли обикновени.**

В законоустановения срок за **обжалване** на Решението са депозиран в Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) **11** жалби от участници по общо **9** обособени позиции, както следва: **лютеница; доматиено пюре; стерилизиран грах; скумрия в доматиен сос; фасул зрял; леща; мед; бисквити и олио.** Горепосоченото спира процедурата по сключване на договори за изпълнение по тях до произнасянето на съответните институции. Предвидените хранителни пакети за 2016 г., реално ще започнат да се раздават в началото на 2017 година.

❖ **Операция тип 2 - Предоставяне на индивидуални пакети хранителни продукти**

В складовете на БЧК са извършени **129** проверки „на място“ на доставките на хранителни продукти по *Операция тип 1: Закупуване на хранителни продукти* и *Операция тип 2: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти.*

В пунктовете на БЧК за раздаване на хранителните продукти по *Операция тип 2: Предоставяне на индивидуални пакети с хранителни продукти*, са извършени **126** проверки „на място“. Не са установени съществени пропуски и няма констатации със системен характер.

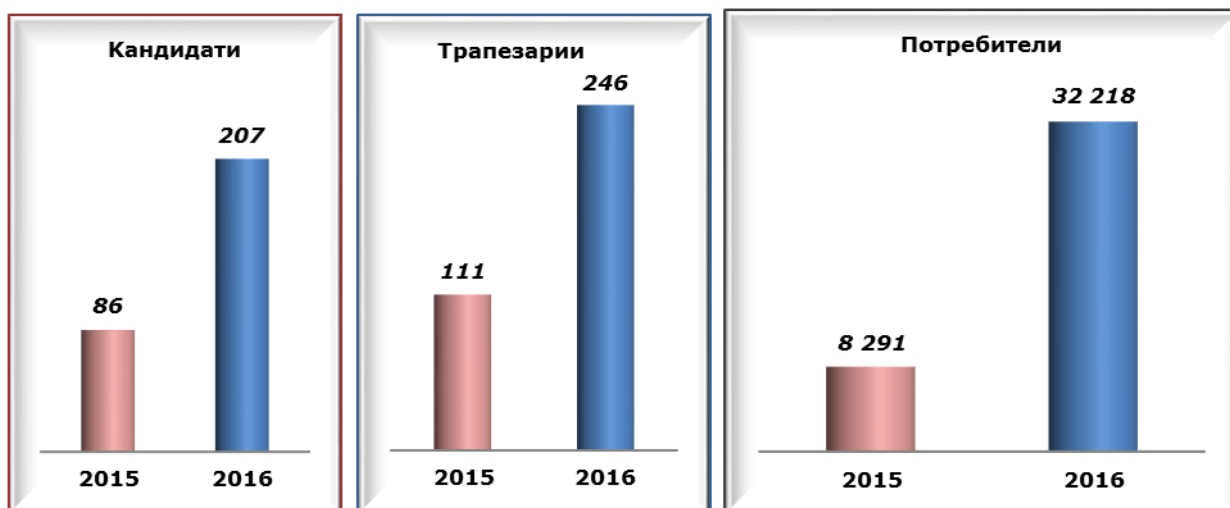
Предоставени са съпътстващи мерки, изразяващи се в консултиране за балансиран режим на хранене и насочване към дирекциите „Социално подпомагане“ за отпускане на социални помощи и предоставяне на социални услуги; разпространение на информация за подходящите за всеки индивидуален случай дейности, финансирани от ОП РЧР.

❖ **Операция тип 3 - Осигуряване на топъл обяд**

До края на 2016 г. са подадени **207** заявления за финансиране, сключени са **201 договора**, като процеса на оценка и договаряне продължава и през 2017 година. Договорени средства **към 31.12.2016 г.** са в размер на **14 370 992, 27 лева.** Брой трапезарии по

сключени договори – **246**, които предвиждат да обслужват **32 218 потребители**. Реално, действащите трапезарии към **края на 2016 г.** са **228** (останалите предстои да стартират дейността си). Към края на 2016 г. действащите трапезарии предоставят топъл обяд на **30 566 потребители от целевите групи**.

Графиките показват **динамиката в напредъка** по изпълнение на операцията през 2016, в сравнение с 2015 година.



Изпълнението на процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „**Осигуряване на топъл обяд**“ - **2015 г., приключи на 30.04.2016 г.**, като се изпълнява в периода 01.05.2015 – 30.04.2016 година. Сключени са **86** договора за **111** трапезарии. Изпълнението на договорите стартира поетапно от 01.05.2015 г., като към 31.12.2015 г. по операцията се изпълняваха 84 договора, а с анекси по 31 договора сроковете за реализиране на дейността бяха удължени до 30.04.2016 година.

По процедурата услугата „топъл обяд“ е предоставяна на **8 291 потребители** - лица и семейства на месечно социално подпомагане, самотно живеещи лица, получаващи минимални пенсии, скитащи и бездомни лица, както и такива пострадали при бедствия и аварии.

Общ брой разпределени ястия - **1 159 300 бр.**; общият размер на изплатените по операцията средства е **2 321 976,41 лева**.

Извършени са **89** проверки „на място“ на трапезарии, вкл. с участието на експерт по храните, ангажиран от Управляващия орган. При проверките няма констатации със системен характер и не са установени съществени пропуски.

Предоставени са съпътстващи мерки, включващи консултиране и съдействие за ползване на други социални услуги, предоставяни на територията на общината, включително и такива, финансирани по ОП РЧР 2014-2020 година.

❖ **Операция тип 4 – Техническа помощ**

С оглед осигуряване на материално-техническо и административно обезпечаване на дейностите по управление и изпълнение на Оперативната програма през 2016 г., в рамките

на финансовия план по бюджетна линия 2014BG05FMOP001-04.01-2 „Подкрепа на Агенция за социално подпомагане за управление и изпълнение на ОПХ ФЕПНЛ 2014-2020“ са реализирани **работни срещи и обучения**, осъществена е **информационна кампания** в страната за информиране на обществеността за целите и приноса на ФЕПНЛ, извършени са **лабораторни анализи**, предприети са **действия за разработване на Методика за прилагане на единна ставка за единица продукт – обяд за обществените трапезарии** по Операция тип 3 „Осигуряване на топъл обяд“ и провеждане на **структурирано проучване** на крайните получатели на помощта по Оперативната програма съгласно изискванията на Регламент ЕО №223/2014 и Регламент за изпълнение /ЕС/ 2016/594 на ЕК, обезпечени са , преките дейности по изпълнение на Програмата.

Приоритет № 4.3.:

- Осъществяване на мерки за информираност и публичност на ОПХ;
- Информирани потенциални бенефициенти за възможностите на операциите по ОПХ ФЕПНЛ и начина на изпълнение на договорите.

На интернет страницата на АСП е създаден отделен раздел на Управляващия орган, предназначен за публикуване на ясна и подробна информация за финансираните операции, както и специален раздел за комуникация със заинтересованите страни.

Публикувана е утвърдената и изменена Оперативната програма, основните регламенти, касаещи дейността на ФЕПНЛ и свързаните нормативни актове на ЕС, както и националната нормативна рамка, касаеща реда и условията за изпълнение на Оперативната програма за храни и/или основно материално подпомагане. Обществеността е информирана за всички по-важни дейности по Оперативната програма чрез публикации на интернет страницата и в медиите.

Стратегическа цел № 6: Да се създадат условия за повишаване ефективността и качеството на работа в АСП, в интерес на обществото, при спазване на принципите на чл. 2 от Закона за администрацията.

Приоритет № 6.1.:

- Да се осигури реализирането на основните права на гражданите, в съответствие с българското и европейското законодателство, чрез поддържане на своевременно и ефективно административно обслужване;
- Създаване на условия за ефективно управление на административното обслужване, гарантиращо реализация на основните права на гражданите, формулирани в българското и европейското законодателство;

През **2016 г.** в Централно управление на АСП са обработени общо **42 085 документа**, като:

- ⇒ Входящи документи, постъпили за завеждане в деловодната система за документооборот и насочване към съответния ресорен ръководител – **13 595**, в т.ч.: **1 662** молби, сигнали и предложения на граждани; **5 612** формуляра по Регламент 883/2004; **615** свързани с участия по Оперативна програма за храни и/или основно материално подпомагане по Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица 2014-2020 г. и **5 706** от различни правителствени и неправителствени организации, юридически лица, институции и териториални поделения на АСП;
- ⇒ Изходящи документи - регистрирани в деловодната система, окомплектовани и изпратени до съответния кореспондент, общо **9 719**;
- ⇒ Вътрешни документи, включително и документи, обменяни между Централно управление и териториалните структури - насочени и предоставени на съответния служител – **18 771**.

ОБСЛУЖЕНИ КЛИЕНТИ ЧРЕЗ РАЗКРИТИТЕ КАНАЛИ ЗА ДОСТЪП ДО ИНФОРМАЦИЯ

През **2016 г.** чрез разкритите канали за достъп до информации и консултации са потърсили съдействие общо **17 846** лица, в т.ч.:

- ⇒ Обслужени клиенти в Центъра за информация и услуги на АСП – **1 966**;
- ⇒ Физически и юридически лица, потърсили съдействие чрез „Гореща телефонна линия“ – **7 612**;
- ⇒ Обслужени клиенти чрез електронната поща на АСП – **936**;
- ⇒ Постъпили заявления за предоставяне на консултация или предоставяне на услуги чрез пощенски услуги - **7 332**.

ОКАЗВАНЕ НА МЕТОДИЧЕСКА ПОМОЩ И КОНТРОЛ НА ТЕРИТОРИАЛНИТЕ ПОДЕЛЕНИЯ НА АСП, ОТНОСНО АДМИНИСТРАТИВНОТО ОБСЛУЖВАНЕ И СИСТЕМАТА ЗА ДОКУМЕНТООБОРОТ

През **2016 г.** е оказана методическа помощ и е осъществен контрол на териториалните поделения на АСП, по отношение на:

- ✓ Оказване съдействие и методическа помощ, свързани с внедряване на интегрирана информационна система за документооборот;
- ✓ Оказване на съдействие и администриране на интегрираната информационна система за документооборот;

- ✓ При възлагане, приемане и изпълнение на договора, с предмет универсални и неуниверсални пощенски услуги и куриерски услуги, както и договора, сключен за внедряване, поддържане и сервиз на системата за документооборот;
- ✓ Изготвяни са тримесечни анализи за административното обслужване на физическите и юридическите лица в АСП;
- ✓ Оказване на методическа помощ във връзка с прилагане на комплексно административно обслужване.

През 2016 г. са предприети действия по актуализиране на вътрешните правила.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С АРХИВНАТА ДЕЙНОСТ ЗА 2016 г.

Във връзка с дейностите по архивирането и съхранението на документите на АСП са изготвени описи на документите на структурните звена за предаване в учрежденския архив.

Оказана е методическа помощ по прилагане на Закона за Националния архивен фонд на териториалните поделения на АСП.



Проект BG05M9OP001-3.002 „Услуги „лице в лице“ в ЦЗСП (Център за заетост и социално подпомагане)“ по ОП РЧР 2014-2020

Със заповед на министъра на труда и социалната политика № РД01-954 от 30.12.2014 г. Агенцията за социално подпомагане (АСП) и Агенцията по заетостта (АЗ) са определени да участват като партньори на МТСП в пилотен модел **„Изграждане на Центрове за заетост и социално подпомагане“** за съвместно комплексно обслужване на граждани от уязвимите групи и индивидуализиране на услугите, считано от 01.01.2015 година. Центровете са обособени в структурите на АСП и АЗ в **65 общини** в страната. Със заповед на министъра на труда и социалната политика №РД01-420 от 18.05.2015 г. е определен поименно екип за организация и управление на проекта от страна на МТСП, АСП и АЗ, като подробно са разписани отговорностите на всяко длъжностно лице. На 31.08.2015 г. е сключено споразумение между конкретен бенефициент и партньори (№РД09-96 от 31.08.2015 г.), с което се определят задълженията на всяка една от страните по него, дейностите и сроковете за тяхното изпълнение. **Проектът стартира от 01.01.2015 г. и ще продължи до 31.12.2017 г.; бюджет – 24 000 000 лева.**

Проектът цели подобряване на координацията и взаимодействието между АСП и АЗ чрез прилагане на пилотен модел за съвместно комплексно обслужване на гражданите от уязвими групи и индивидуализиране на услугите. Чрез реализиране на проектните дейности ще се апробира модел на административно обслужване по интегриран начин чрез обезпечаване и подкрепа за дейността на Центрове за заетост и социално подпомагане (ЦЗСП), които ще предоставят консултиране, ориентиране и информиране с цел улесняване

достъпа на безработни лица и хора, получаващи социални помощи, до заетост и възможности за социално включване чрез по-активни услуги за намаляване периода на социално подпомагане.

През 2016 г. период се изпълняват следните дейности:

❖ **Дейност 1** „Организация и управление“: Провеждат се текущи срещи на екипа по проекта.

❖ **Дейност 2** „Информирание и публичност“: В рамките на дейността са изработени информационни табели и са предоставени на Центровете. Представители на екипа по проекта взеха участие в проведения на 11.03.2016 г. семинар – обмяна на опит по мерки срещу дълготрайната безработица, на който бе представен проекта.

❖ **Дейност 5** „Обособяване на помещения за комплексно обслужване на граждани в ЦЗСП и тяхното техническо обезпечаване. Създаване на достъпна среда за хора с увреждания в центровете на обслужване, в случай на приложимост“: в процес на изпълнение.

❖ **Дейност 6** „Предоставяне на нов модел на интегрирана услуга по центровете чрез съвместен подход и взаимодействие между структурите на системите за социално подпомагане и насърчаване на заетостта“: Предоставените през отчетния период услуги са съобразени с потребностите на уязвимите граждани, в търсене на възможност за социалното им включване и осигуряване на заетост и социално подпомагане. През 2016 г., в общините, на чиято територия се изпълнява проекта, средномесечният брой лица и семейства, на които са отпуснати социални и семейни помощи и добавки е:

- по Закона за социално подпомагане – 10 094 бр.;
- по Закона за семейни помощи за деца – 134 918 бр.;
- по Закона за интеграция на хората с увреждания – 177 105 бр.;
- по Наредба № РД07-5 от 2008 г. – на 57 157 лица и семейства са предоставени целеви помощи за отопление;
- по ПМС № 17 от 2007 г. - на 759 здравнонеосигурени лица са изготвени положителни доклади за заплащане болничното лечение.

По Национална програма „Асистенти на хора с увреждания“ са назначени като лични асистенти 592 безработни лица, които се грижат в домашна среда за свои близки с трайни увреждания.

Следва да се има предвид, че реалният брой лица, на които са предоставени услуги в ЦЗСП е значително **по-голям** (спрямо броя на регистрираните в ДБТ – общата целева група), тъй като съгласно действащите специални закони, регламентиращи социалното подпомагане, в по-голямата си част обект на консултиране, информиране и оказване на социална подкрепа са не само безработните лица, но и техните семейства (ЗСП, ЗСПД, Наредбата за енергийно подпомагане и др.).

❖ **Дейност 7** „Междинна оценка на ефективността на прилагания пилотен модел чрез сравнителен анализ на дейността на ЦЗСП и останалите звена за обслужване в системата на АЗ и АСП“ - изпълнена на 30.11.2016 година.

❖ **Дейност 8** „Анализ на ефективността и ефикасността на новия модел и изготвяне на предложения за промяна и реформа в системата за предоставяне на услуги за заетост и социално подпомагане на уязвими групи“: Дейността е предвидена за изпълнение в края на 2017 година.

Дейност 3 „Проучване и анализ на прилаганите методи на работа и процеси“ и **Дейност 4** „Изготвяне на Методика за работа на съвместните Центрове за заетост и социално подпомагане (ЦЗСП) по отношение на предоставяните административни услуги, методите на работа и др. във връзка с индивидуалното обслужване на гражданите от уязвимите групи“ - **изпълнена им е приключено на 30.10.2015** година.

Приоритет № 6.2.:

- Да се гарантират условия за развитие на административния капацитет на АСП;
- Подобряване ефективността по управление и развитие на човешките ресурси на основата на ефективен подбор, оценка, стимулиране и обучение на персонала.

Мисията на управлението на човешките ресурси в държавната администрация е **откриването, развитието и запазването на най-подходящите хора за работа в държавната администрация в полза на обществения интерес и издигане на престижа на държавната служба.**

Дирекция „Човешки ресурси“ е част от общата администрация на Агенция за социално подпомагане, изпълняваща функции и дейности по управление на човешките ресурси за създаване на условия за повишаване ефективността и качеството на работа. Осъществява дейности в рамките на своята компетентност, регламентирани в чл. 10 от Устройствения правилник на АСП.

Отдел „Управление на човешките ресурси“ (УЧР) организира работата си в съответствие със Закона за държавния служител, Кодекса на труда и всички нормативни актове, уреждащи въпроси, свързани с управлението на човешките ресурси.

Служителите в отдела изпълняват най-важната и отговорна задача, свързана с **подбора, назначаване, преназначаване и освобождаване на персонала.** През отчетния период стриктно са спазвани изискванията на Вътрешните правила за подбор на служителите в АСП. Основната цел на тези правила е законосъобразното и справедливо прилагане на трудовото законодателство.

Друга задача на отдел УЧР е цялостната организация по провеждане на **конкурсите за държавни служители** - изготвяне на заповеди, обявяване на конкурсите в специализиран сайт или портал за търсене на работа, на интернет страницата на АСП и вписване в интегрираната информационна система на държавната администрация, съгласно чл. 10а, ал.

2 от Закона за държавния служител; приемане и обработване на документите, изготвяне на протоколи, списъци на допуснатите и недопуснатите кандидати, както и уведомителни писма до лицата.

През **2016 г.** са обявени конкурси за **94** позиции за незаети длъжности по служебно правоотношение. След приключване на конкурсните процедури са назначени **52** държавни служители.

Извършена е организация и провеждане на процедурата по **оценяването**, съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. С Наредбата са определени условията и редът за оценяване на служителите за изпълнението на заеманите от тях длъжности, както и за повишаване в държавна служба на държавните служители. Основната цел на оценяването на служителите е оценяване приноса на отделния служител за изпълнението на целите на съответните административно звено и административна структура. През отчетния период е създадена организация и са предприети действия за провеждане в законоустановения срок на междинна и заключителна среща между оценяващия ръководител и оценявания служител. За атестационния период от 01.01.2016 г. до 31.12.2016 г. общо **4 132** служители са получили годишна оценка на изпълнението на длъжността, от които **263** са получили оценка „изключително изпълнение“, **2 425** - „изпълнението надвишава изискванията“, **1 385** - „изпълнението напълно отговаря на изискванията“, **52** - „изпълнението отговаря не напълно на изискванията“, **7** - „неприемливо изпълнение“.

Считано от 01.01.2016 г. са **увеличени** възнагражденията на служителите в съответствие с изискванията на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация и Вътрешните правила за заплатите в АСП.

Повишаването в държавна служба се осъществява чрез последователно **преминаване** в по-висок ранг или по-висока длъжност и е обвързано с оценката от изпълнението. През 2016 г. **489** държавни служители са повишени в ранг, като **184** служители са повишени предсрочно. Повишаването в длъжност в същата администрация е израз на принципа на кариера в държавната служба. Политиката за издигане на собствените служители е пресечната точка между интереса на служителя да се развива и усъвършенства професионално и интереса на отделната администрация да се работи по-добре. Чрез процедура по конкурентен подбор са повишени в длъжност **21** държавни служители.

През месец ноември 2016 г. са **заявени 164** работни места по Програмата „Старт на кариерата“, съгласно изискванията на Агенцията по заетостта, като процедурата по подбора и назначаването на кандидатите се реализира през 2017 година.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОБУЧЕНИЯ И ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ

Обучението на служителите е от изключително значение за осъществяването на служебните им задължения, за поддържане и повишаване на нивото на квалификацията им. Обучението има за цел усъвършенстване на знанията и уменията им и се осъществява чрез:

- ✓ участие в семинари, лекции, курсове и др.;
- ✓ самообучение.

Обучението създава възможности за усъвършенстване на индивидуалното изпълнение, за повишаване удовлетвореността от работата, за кариерното развитие и засилва мотивацията на служителите.

Отдел УЧР разработва основни насоки, проучва, анализира и обобщава потребностите от обучение и изготвя годишен план за задължително и специализирано обучение на служителите от агенцията; организира провеждането на обученията, осигурява условия за професионално и служебно развитие на персонала.

През 2016 г. в Центъра за развитие на човешките ресурси и регионални инициативи (ЦРЧРРИ) към МТСП успешно са проведени обучения на служителите с акцент върху надграждане на знания и умения.

Въз основа на проведено проучване на потребностите от обучение сред **858** служители от Централното управление и териториалните дирекции „Социално подпомагане“ за 2016 г. е изготвен Годишен план за обучение. В ЦРЧРРИ са повишили своята квалификация **298** служители. Успешно са проведени обучения по две модулни програми и програма за въвеждащо обучение, които са част от Оперативния план за национални обучителни програми:

- ⇒ Програма „Социална подкрепа на лица и семейства“ - за професионално обучение на служители от отделите „Социална закрила“ и „Хора с увреждания и социални услуги“;
- ⇒ Програма „Социална работа за деца и семейства в риск“ - за професионално обучение на служители от отделите „Закрила на детето“;
- ⇒ Квалификационна програма за въвеждащо обучение „Бърз старт“.

През отчетния период е предоставена възможност общо на **1 150** служители да усъвършенстват своите знания по **63** теми.

Законът за държавния служител поставя изискване за задължително обучение на служителите, постъпили за първи път на държавна служба, на служителите, назначени за първи път на ръководна длъжност, както и задължително обучение на висшите държавни служители веднъж годишно. Това изискване е свързано със запознаване на новопостъпилите с нормативните документи, с принципите на организацията, структурата, основните функции и съвременните тенденции в развитието на администрацията.

Обученията за служебно развитие, съгласно чл. 35б от Закона за държавния служител, се провеждат в Института по публична администрация. Обучени са **46** новоназначени държавни служители, в т.ч. **20** на ръководна длъжност и **26** на експертна длъжност.

За придобиване на практически опит, нови професионални умения и запознаване със спецификата на социалната работа е предоставена възможност на **413** студенти да проведат стажа си в Централната администрация и териториалните поделения на АСП.

Приоритет № 6.3.:

- *Да се осъществява вътрешен одит на всички структури, програми, дейности и процеси, в съответствие с чл. 13 от Закона за вътрешния одит в публичния сектор;*
- *Извършване на дейности по укрепване на вътрешния контрол на АСП чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му; предоставяне на увереност на ръководството на АСП относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на програми и фондове на Европейския съюз и Подобряване на разбирането за вътрешен контрол и прилагане изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор.*

На база полученото разбиране за целите, приоритетите, дейността и нивото на контрол в агенцията, през **2016 г. дирекция „Вътрешен одит“** си постави следните цели:

- Укрепване на вътрешния контрол на АСП, чрез предоставяне на обективна оценка и препоръки за подобряване на ефективността му;
- Предоставяне на увереност на ръководството на АСП, относно правилното, законосъобразно и ефективно управление на бюджетните средства;
- Подобряване на разбирането за вътрешен контрол и прилагане изискванията на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор;
- Повишаване капацитета на дирекцията, чрез провеждане на оценка на качеството и въвеждане на допълнителни процедури, при осъществяване на одитен ангажимент.

За изпълнението на заложените цели през **2016 г.** беше **планирано** да се извършат **50** одитни ангажимента за даване на увереност и **9** за консултиране.

През годината са **изпълнени** общо **43** одитни ангажимента, в т.ч. **33** за даване на увереност и **10** за консултиране - в териториалните структури на АСП, докладвани своевременно на изпълнителния директор.

Одитните ангажимента за даване на увереност, обобщени по предмета на одита са извършени, както следва:

➤ **13 бр. одитни ангажименти за даване на увереност**, с предмет „Съответствие на извършените инвентаризация, брак и преоценка на активите, със законодателната и вътрешно-нормативна уредба" за 2015 година.

Одитите са извършени в **РДСП-Велико Търново, Шумен, Плевен, Варна, Бургас, Ловеч, Враца, Кърджали, Силистра, Видин, Пазарджик, Пловдив и София-област, включително и ДСП** от съответните области. **Цели:** Съответствие на извършената инвентаризация с утвърдената, от министъра на труда и социалната политика Процедура за извършване на инвентаризация в МТСП и ВРБ; Съответствието на извършената годишна инвентаризация на активите, пасивите и разчетите с контрагентите, с извършените счетоводни записвания в ПП „Кonto - 66“; Бракуване на активи и отразяването на резултатите; Достоверното представяне на имущественото състояние в ГФО.

➤ **10 бр. одитни ангажменти за даване на увереност**, относно законосъобразността при начисляване и изплащане на възнагражденията на служителите, по ведомости в РДСП и ДСП, за периода от 01.10.2015 г. до 31.03.2016 година.

Одитите се извършиха в **РДСП-Варна, Плевен, Габрово, Бургас, Ловеч, Велико Търново, Шумен, Добрич, София-област, Ямбол и ДСП-Варна, Вълчи дол, Девня, Долни чифлик, Провадия, Белене, Плевен, Левски, Никопол, Кнежа, Червен бряг, Долна Митрополия, Габрово, Севлиево, Бургас, Айтос, Карнобат, Руен, Поморие, Созопол, Царево, Луковит, Тетевен, Велико Търново, Павликени, Шумен, Велики Преслав, Добрич, Тервел, Костинброд, Ямбол и Елхово.** **Цели:** Адекватно прилагане на законовите разпоредби по отношение възнаграждението на служителите; Оценка на адекватността и ефективността на вътрешните правила, относими към работните заплати, контрола по законосъобразност и тяхното прилагане; Счетоводно отразяване на начислените и изплатени средства за възнаграждения на служителите и дължимите осигурителни вноски към тях.

➤ **Одитен ангажимент за даване на увереност**, относно процесите при провеждане на процедури за обществени поръчки и изпълнението на сключените договори, за периода от 01.01.2015 г. до 31.12.2015 година. **Цели:** Да се оцени адекватността на вътрешните правила и тяхното прилагане; Законосъобразността при провеждане на процедури за обществени поръчки, чрез репрезентативна проверка; Изпълнението на сключените договори и счетоводното отразяване на извършените доставки/услуги по договори.

➤ **7 бр. одитни ангажменти за даване на увереност** на процеса по начисляването, изплащането и отчитането на социалните помощи, чрез Интегрираната информационна система (ИИС) на АСП, за периода от 01.01.2016 г. до 30.06.2016 година. Одитите се извършиха в **ДСП-Силистра, Никопол, Вълчи дол, Златоград, Айтос, Сердика и Исперих.** **Цели:** Да се оцени дали процесът по начисляването и изплащането на социалните помощи чрез ИИС, функционира в съответствие с приложимото законодателство; Да се оцени адекватността и ефективността на СФУК, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства.

➤ **Одитен ангажимент за даване на увереност**, относно процеса по разделяне, предаване и приемане на служебния архив, документи, касаещи дейността на ДСП- Гоце Делчев, както и предаване на ДМА, НДМА, включително и служебния автомобил на ДСП-

Хаджидимово, **с цели:** Да се оцени спазване на нормативните и вътрешни изисквания при осъществяване на финансовата и оперативна дейност по опазване на документацията и активите на дирекцията; Да се оцени достоверността и законосъобразността на извършените счетоводни записвания в ПП „Кonto - 66“, във връзка с предаване и приемане на активите и пасивите на дирекцията.

➤ **Одитен ангажимент за даване на увереност**, относно процеса по закриване на ДСП-Брусарци и разширяване на териториалния обхват при условията на правоприемство на ДСП-Лом и ДСП-Монтана, към 29.07.2016 г., **с цели:** Да се оцени спазване на нормативните и вътрешни изисквания при осъществяване на финансовата и оперативна дейност по опазване на документацията и активите на дирекцията; Да се оцени достоверността и законосъобразността на извършените счетоводни записвания в ПП „Кonto - 66“, във връзка с предаване и приемане на активите и пасивите на дирекцията.

➤ **Одитен ангажимент за консултиране**, относно постигнатия напредък за изпълнение на заложените цели в Бюджетна програма „Подпомагане на семействата с деца“ от Програмен бюджет на АСП за 2016 г. за периода от 01.01.2016 г. до 30.06.2016 година. **Цели** на одита бяха: Оценка на планираните разходи по Бюджетна програма „Подпомагане на семействата с деца“; Съответствие на разработените политики с прогнозата на актуализирания бюджет на бюджетната програма; Оценка на текущото състояние и напредъка чрез съпоставка между вложените ресурси и постигнатите резултати; Да се оцени степента на съответствие със Стратегическия план на Министерство на труда и социалната политика до 2018 година.

➤ **3 бр. одитни ангажименти за консултиране**, относно законосъобразното използване на служебните автомобили от служителите за периода 01.01.2016 г. до 31.08.2016 година. Одитите са извършени в **РДСП-Плевен, Благоевград и София-област**, вкл. **ДСП** от съответните области. **Цели** на одитите бяха да се извърши анализ на: управлението и местодомуването на служебните автомобили; използването на служебните автомобили (кой ги ползва); съответствието на пътуванията на служителите с утвърдените графици; маршрута на автомобила, отразен в Пътната книжка, с информацията от GPS-системата и утвърдените графици.

КОНСУЛТИРАНЕ ЧРЕЗ СТАНОВИЩА, МНЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

➤ Възложени бяха **6 бр. одитни ангажимента за консултиране** относно проследяване на дадените препоръки при извършените одити през 2016 година.

Цели: Предприети коригиращи действия; Постигнати желани резултати; Ръководителят на одитираната дирекция поел ли е риска от не предприемане на коригиращи действия.

ПРОСЛЕДЯВАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРЕПОРЪКИТЕ С ЦЕЛ ПОДОБРЯВАНЕ ПРОЦЕСИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА И КОНТРОЛА

Дирекция „Вътрешен одит“, чрез одитни ангажменти за консултиране, извърши проследяване изпълнението на дадените през 2016 г. **59** бр. препоръки, като се установи, че **54** бр. са приети от ръководствата на одитираните структури и **5** бр. не са приети. С цел подобряване процесите на управление на риска и контрола, които изискват незабавни действия от страна на ръководството и отстраняване на слабостите и грешките са изготвени, утвърдени и представени в срок планове за действие с определени срокове и отговорни лица. Ръководителите са предприели необходимите действия, в резултат на които **към 31.12.2016 г. 52 препоръки са изпълнени, 5 бр. са частично изпълнени и 2 бр. са в процес на изпълнение.**

Постигнати са желаните резултати за отстраняване на допуснатите слабости и недостатъци, в зависимост от риска, който носят за постигане целите на одитираните процеси.

ОСНОВНИ ИЗВОДИ ЗА ФУНКЦИОНИРАНЕТО НА СИСТЕМИТЕ ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ

Системите за финансово управление и контрол са съвкупност от всичките процедури и вътрешна организация на планирането, изпълнението на дейността и осъществяването на вътрешния контрол, които допринасят за постигане целите на одитирания обект. Доброто финансово управление и контрол е управленски процес, целящ оползотворяване на ресурсите и организиране на дейностите по начин, който позволява постигане на целите, при съблюдаване на принципите на ефективност, ефикасност и икономичност.

В тази връзка изпълнителният директор на АСП е утвърдил Наръчник на АСП по Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор и Методическо ръководство при осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност при вземане на решения/извършване на действия в АСП.

Наръчникът, Методическото ръководство, както и съпътстващите вътрешни правила, политики, стратегии, инструкции, решения, заповеди и др., с характер на системи за ФУК са писмени, регистрирани в деловодството на агенцията, публикувани на интернет страницата на АСП, с достъп за служебно ползване и се прилагат интегрално, при съобразяване на административната йерархия, взаимовръзка и времева рамка на тяхното приемане и влизане в сила. СФУК в АСП подлежат на непрекъснато усъвършенстване и актуализиране.

В резултат на изпълнение на одитната дейност, **изводите за функционирането на системите за финансово управление и контрол в АСП**, са следните:

✚ В РДСП/ДСП е създадена адекватна система за контрол върху дейностите, свързани с отчитането и контрола на бюджетните средства при начисляване и изплащане на социалните помощи и има съответствие на действащата СФУК с Наръчника на АСП по ЗФУКПС. В изготвените досиета за разходи над 10 000 лв. за помощи не се прилагат всички регламентирани документи.

✚ Финансовите контрольори от дирекциите (ДСП и РДСП), извършват предварителен контрол за законосъобразност и издават „Контролен лист за извършен предварителен контрол за законосъобразност“ - първо и второ ниво на проверка. Контролните листи са заведени в регистър на финансовия контрольор.

✚ Предварителният контрол за законосъобразност, извършван от финансовия контрольор в РДСП/ДСП се затруднява поради липсата на информация за актуализацията на бюджета през годината.

✚ Системата на двойния подпис е задължителна процедура, при която поемането на всяко финансово задължение и извършването на всеки разход се осъществява след полагането на подписите на лицето, отговорно за счетоводните записвания – старши счетоводител и лицето, оторизирано да извършва плащания от името на АСП.

✚ Системата на двоен подпис се прилага при поемането на всяко финансово задължение или извършването на разход.

Действащият Съвет по мониторинг в АСП осъществява цялостно и непрекъснато наблюдение върху действащите вътрешно-ведомствени актове, регламентиращи различни по същност СФУК.

Приоритет № 6.4.:

- *Да се гарантира законосъобразност на административните актове и процедури.*

През 2016 г. **дирекция „Правна и обществени поръчки“** е осъществила многоаспектно правно осигуряване на дейността на АСП в рамките на функционалните си направления, регламентирани в чл. 10в от Устройствения правилник на Агенцията.

Дирекция „Правна и обществени поръчки“:

- е изготвила общо **414** становища по конкретни юридически казуси, касаещи дейността на АСП;
- участвала е в изготвянето на методически указания, чрез които е подпомогната дейността на териториалните структури на АСП, както и в редица работни групи и експертни екипи;
- изготвила е и/или е извършила юридическо съгласуване общо на **1 335** броя индивидуални административни актове;
- е обезпечила и администрирала провеждането на **14** производства по ангажиране на дисциплинарната отговорност на служители от АСП (Централно управление, РДСП и ДСП).

съгласно Кодекса на труд и Закона за държавния служител, от които **3** дисциплинарни производства са завършени с налагане на дисциплинарно наказание и **11** дисциплинарни производства са прекратени;

➤ осъществила е последващ контрол при оспорване по АПК на **32** индивидуални административни актове, касаещи вписване/отказ за вписване в регистъра по осиновяване (**16** бр.) или в регистъра на приемни семейства (**16** бр.);

➤ участвала е в **84** административни производства по Закона за достъп до обществена информация, от които **47** бр. са завършили с решения за достъп и **37** бр. са завършили с писма;

➤ изготвила е **8** наказателни постановления по Закона за социално подпомагане, въз основа на актове за установяване на административни нарушения, издадени от Инспектората на АСП;

➤ обезпечила е изготвянето и сключването общо на **180** бр. договори на различни правни основания (договори по ЗОП, по ЗЗД, по ЗДС, по ЗОС и др.);

➤ обезпечила е методическа помощ и организиране на процесуалното представителство на АСП по различни видове съдебни дела, включително и по **11** бр. новообразувани производства пред Комисията за защита от дискриминации;

➤ обезпечила планирането, организирането, осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност и провеждането на обществени поръчки по Закона за обществените поръчки (ЗОП), финансирани с бюджетни средства, от които **11** процедури по ЗОП, **5** бр. публични покани по чл. 14, ал. 4, т. 2 във връзка с глава осма „а“ от ЗОП (отм.) и **9** възлагания по реда на чл. 14, ал. 5 от ЗОП (респ. по чл. 20, ал. 4 от ЗОП);

➤ обезпечила е осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност на **5** децентрализирани обществени поръчки, програмирани от териториални структури на АСП; изготвила е **2** типови документации за **28** децентрализирани обществени поръчки с възложител 28-те РДСП и е осъществила предварителен контрол на **74** проекти на договори за безвъзмездно управление и стопанисване на недвижими имоти;

➤ обезпечила е коректното водене на Регистъра на договорите и Регистъра на обществените поръчки.

Приоритет № 6.5.:

- *Процесът на планиране, мониторинг, оценка и бюджетиране да е базиран на резултатите от дейността на АСП.*

Със **Закона за държавния бюджет за 2016 г. и коригираният бюджет** към месец декември бяха утвърдени общо средства в размер **985 198 742 лв.** за Агенцията за социално подпомагане, от които администрирани разходи – 925 659 239 лв. и ведомствени разходи – **596 539 503 лева.**

През 2016 г. са направени администрирани разходи в размер на 882 435 777 лв. по утвърдените програми, а общо направените разходи са в размер на 941 765 868 лева.

Управлението на бюджетния процес се осъществява чрез изготвяне на периодични (тримесечни) анализи с натурални и стойностни показатели по видове помощи и закони. Текущо през годината са изготвени анализи за очакваното изпълнение на бюджета по елементи от ЕБК и в програмен формат на АСП.

Изготвени са справки и разчети за лимита във връзка с вземане на управленски решения за максимално ефективно насочване на бюджетните средства.

Оптимизирана и повишена е ефективността на социалните разходи до края на 2016 година.

Постигната е оптимална социална защита на уязвимите групи от населението при рестриктивен бюджет.

Налице е участие в управлението на бюджетния процес на делегираните от държавата дейности по отношение на дългосрочното и краткосрочно планиране на натуралните и стойностни показатели в системата на социалните услуги, чрез навременно предоставяне на необходимата информация на МТСП и МФ в съответствие с разпоредбите на решенията на МС за бюджетната процедура.

В изпълнение на горното са изготвени справки и разчети за необходимото нарастване на единните стандарти във връзка с нарастване на разходите за минимална работна заплата и индекса на нарастване на другите разходи, проектобюджети за 2016-2018 г. и проектобюджет за 2017 година.

ИЗГОТВЕНИ АНАЛИЗИ, ИНФОРМАЦИИ, ПЛАНОВЕ И ПРОГНОЗИ, СВЪРЗАНИ С ДЕЙНОСТТА, ОСЪЩЕСТВЯВАНА ОТ АСП

През **2016 г.** дейността беше насочена към изготвянето на обективни анализи, информации, планове и прогнози, отнасящи се до реализираните от териториалните подразделения мерки и задачи в изпълнение на политиките, свързани с дейностите по социално подпомагане, социалните услуги и закрила на детето, в т.ч. и от звената в централната администрация.

В рамките на календарната година от отдел „Анализ, планиране и прогнозиране“ (АПП) при дирекция „Анализ, административно и информационно обслужване“ са изготвени следните **15 анализа, отчитащи ефекта от настъпили изменения в нормативната уредба, както и прилаганата от дирекциите практика по изпълнение ѝ:**

❖ Въз основа на анализираните статистическите данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на децата през м. януари е изготвен **годишния Анализ на изпълнението на натуралните и стойностните показатели на политиките в**

областта на социалната закрила и равните възможности, социално включване и интеграцията на хора с увреждания за 2015 г.;

❖ За конкретни периоди на 2016 г.: **първо тримесечие, първо полугодие и към 30.09.2015 г.**, са изготвени **3-те анализа за текущото изпълнение на натуралните и стойностните показатели през годината;**

❖ **4 тримесечни анализа за дейността на РДСП**, на база представени от регионалните дирекции отчети, които показват конкретни добри практики при изпълнението на социалните политики, в т.ч. динамика и наблюдавани тенденции - по области и обобщено за страната (за IV-то тримесечие на 2015 г.; за I-во II-ро и III-то тримесечие на 2016 г.). За отчитането на РДСП през 2016 г. е изготвен актуализиран макет;

❖ **Анализ за изпълнението на Наредба № РД-07-5 от 16.05.2008 г. за условията и реда за отпускане на целевата помощ за отопление през отоплителен сезон 2015/2016 г.** (на база извършения седмичен мониторинг от м. юли до приключване обработването на всички документи);

❖ **Сравнителен анализ** по изпълнението на програмите за **социално подпомагане** за периода **2012 - 2015 г.**;

❖ **Сравнителен анализ** за развитието на **социалните услуги за възрастни хора**, делегирани от държавата дейности за периода **2011 – 2015 г.**;

❖ **Количествен анализ** по изпълнение на натурални показатели – **дейности за закрила на детето към 30.09.2015 г.**;

❖ **Сравнителен анализ** на **дейностите и мерките, предприети от отделите „Закрила на детето“** за периода **2012 – 2015 г.**;

❖ **Анализ на потребностите от развитие на социалната услуга „приемна грижа“ на общинско, областно и национално ниво;**

❖ **Анализ** на дейността на **наблюдаваните жилища**, делегирани от държавата дейности, за периода **01.01.2015 г. – 31.03.2016** година.

Ежемесечно е осъществяван **мониторинг на отчетните данни** по социално подпомагане, семейните помощи за деца, социални услуги и дейностите по закрила на детето (данните се представят от РДСП). **Обобщена информация** за натуралните и стойностните показатели се предоставя всеки месец **на МТСП**, необходима за ефективното изпълнение на възложените функции и задължения на Дирекция „Социално включване“.

От месец юли до края на годината се извърши **ежеседмичен мониторинг** и е изготвяна оперативна **информация** за страната по: отпусната еднократна помощ за ученици, записани в първи клас (бр. заявления, издадени заповеди за отпускане – в пари и в натура и бр. деца, откази); отпусната целева помощ за отопление за новия отоплителен сезон (бр. молби, заповеди за отпускане, откази, санкционирани). Информацията е предоставяна ежеседмично на ръководството на АСП и на отговорните дирекции в МТСП.

Всеки месец се **актуализира информацията за функциониращите социални услуги**, делегирани от държавата дейности, публикувана на официалната интернет страница на АСП.

На всеки три месеца е събирана и обобщавана справка относно **лицата, идентифицирани като жертва на трафик**, както и информация за броя на **идентифицираните жертви на домашно насилие**, информация за **приемните семейства с и без настанени деца в тях към последна дата на тримесечие** (по данни от РДСП). Всяко тримесечие (при необходимост - и по-често), е събирана и обобщавана информация от регионалните поделения на АСП **за съвместните им проверки със служители на МВР** относно изпълнението на дейностите по утвърдена Програма в изпълнение на Споразумението за сътрудничество между МВР и МТСП.

Всяко тримесечие се обобщава информация за **дейността на ЦОП и ЦСРИ** (предоставена от РДСП), в т.ч. капацитет, реален брой преминали лица, персонал (по щат и заети, часова заетост на специалистите).

През отчетната година са изготвени **90 информации и прогнози**, съдържащи аналитични данни за социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето – във връзка с конкретни преписки по искане на МТСП, МС, МФ, ДАЗД и други институции, НПО, както и за нуждите на дирекциите в централната администрация.

Например:

- Периодични прогнози за очакваното изпълнение на натуралните и стойностните показатели за 2016 г.;
- По бюджетна процедура 2017 - прогнозни данни за периода 2017 - 2019 г. за трансферите за здравното осигуряване на лицата, които се осигуряват за сметка на държавния бюджет;
- По бюджетна процедура за 2017 г. - прогнозни данни (основни допускания за осигурителен доход), за периода 2017-2019 г. относно лицата, получаващи обезщетение за безработица; лицата, получаващи целеви помощи за отопление; настанените в СИ и СУ от резидентен тип; родители, осиновители или съпрузи, полагащи грижи за инвалиди над 90 на сто.

На МТСП и други държавни институции е предоставяна информация - **от компетентността на АСП (отчетни данни, предложения, прогнози)**, и във връзка с:

- Изпълнението на заложените мерки в Плана за действие за осигуряване на равни възможности за хората с увреждания за 2014-2015 г.;
- Информация във връзка с разработването на Доклад за равнопоставеността на жените и мъжете за 2015 г.;
- Информация по компетентност за отчет на Програмата на МТСП за структурни и функционални реформи за 2015 г.;
- Информация за Доклада на Министерство на финансите за предоставяне на услуги от общ икономически интерес (за 2014 и 2015 г.);

- За изпълнението на Плана за действие 2014-2015 г. по изпълнението на Дългосрочната стратегия за заетост на хората с увреждания 2011-2020 г.;
- Данни за изпълняваните през 2015 г. политики на пазара на труда, съгласно Методология на ЕВРОСТАТ;
- Информация за периода 2017-2019 г. във връзка с изготвянето на Тригодишния план за действие за изпълнение на Националната програма за развитие „България 2020“;
- Периодично актуализиране на информацията за междинния преглед от страна на МТСП на изпълнението на Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Формулирани индикаторите за наблюдение на изпълнението на Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2016-2020 г.;
- Информация за изготвяне на Доклад по изпълнението на международен план за действие по застаряването от Мадрид, 2002 и Регионалната стратегия към него;
- Информация по изпълнението на основните стратегически направления в политиките на МТСП за периода от 01.01.2016 г. до 30.09.2016 г.;
- Актуална информация по изпълнението на Цел 2 и Цел 3 във връзка с изготвяне на Национален доклад по изпълнението на Международния план за действие по застаряването от Мадрид, 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа към него;
- Отчет за 2015 г. на Агенцията за социално подпомагане по изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012 – 2030 г.);
- План за 2016 г. на АСП за мониторинг на изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България;
- Междинен отчет на Плана за 2016 г. за изпълнение на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението на Република България (2012-2030 г.) – по конкретните задачи (мерки, програми, дейности), отговорност на АСП;
- Информация по мерките и дейностите от компетентността на АСП, свързани с подготовката на План за 2017 г. по изпълнението на Актуализираната Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България (2012-2030 г.).

От отдел „Анализ, планиране и прогнозиране“ (АПП) са изготвени **33 информации**, съдържащи аналитични данни по социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето, **по постъпили заявления за достъп до обществена информация**, за които са издадени разрешения за предоставяне. Тематично те се отнасят основно за: правоимащите лица, на които е отпусната помощ за медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения – приоритетно, за отпуснатите помощи за закупуване и ремонт на слухови и говорни апарати (общо, по области и по общини за определени периоди); за отпуснатите целеви помощи за отопление; за регистрираните деца в риск и децата с увреждания, които живеят в биологичните си семейства; за децата с увреждане, които

получават помощи по ЗСПД; случаи на неуспешна превенция на изоставянето; за случаите на сигнали за насилие над деца; за деца настанени в институция, при роднини или близки, в приемни семейства, в СУ от резидентен тип, в СИ (за конкретни периоди, региони, общини); данни за майки под 18 г. - общо и/или с местоживее на територията, обслужвана от конкретни РДСП/ДСП; за получени еднократни помощи при раждане на първо дете от майки под 18-годишна възраст; въпроси, свързани с функциониращите ДВХПР, ДВХУИ, ДВХД (в т.ч. чакащите лица), ЗЖ, ПЖ, НЖ и ЦНСТ за деца и младежи с умствена изостаналост и с психични разстройства, за възрастни хора и други.

От отдел АПП е предоставена подробна **информация по 18 питання от меди**и (вестниците „Телеграф“, Сега“, „Монитор“ и „Новинар“; БТВ, Нова ТВ, ТВ България On air и др.), както и на **11 питання от пресцентъра на МТСП**, във връзка с посещения в страната, участия в меди и др. от страна на министър или зам.-министри: информации относно социалното подпомагане и услуги на лица и семейства, за дейностите по закрила на детето и изпълнението на проектите с национално покритие.

Изготвени са и са **обобщени** Справки за натовареността на служителите през 2015 г. - от отделите „Закрила на детето“, „Хора с увреждания и социални услуги“, „Социална закрила“ (в т.ч. по ЗСПД), публикувани на вътрешната интернет страница на АСП.

Ежемесечно се обобщават **отчетите и работните програми на дирекциите** в Централното управление, като обобщените отчети и работни програми (**по 12**), се публикуват на вътрешната интернет страница на АСП и се предоставят на МТСП.

В съответствие с утвърдената Система за управление на риска са изготвени **План за управление на риска** и **План за управление на остатъчния риск** – за 2016 година. Както всяка година е извършен и **периодичен преглед** на текущия План за управление на риска и на остатъчния риск – **три пъти** в годината.

В изпълнение на чл. 33а от Закона за администрацията са изготвени **Отчет за изпълнение на целите за 2015 г. и Цели на администрацията за 2016 година**.

При поискване от МТСП, предоставяна е актуална **информация по изпълнението** на натуралните и стойностните показатели във връзка със социалната закрила, семейното подпомагане и услугите в общността - отчетни данни, в изпълнение на **Годишния план по Националната програма за реформи „Европа 2020“**.

На официалната интернет страница са публикувани **Годишния оперативен план на АСП за 2016 г.** и актуализирания **Стратегически план на АСП за периода 2014-2018 година**.

Приоритет № 6.6.:

- Да се осигури ефективна координация между всички нива, чиито дейности, имат задължения по спазването на законодателството и финансовата дисциплина в АСП.

С писмо изх. №9102-1685 от 02.10.2015 г. са дадени указания съгласно Сметкоплана на бюджетните организации и указания на Министерство на финансите с цел обезпечаване на единен подход при счетоводно отразяване на АСП и във връзка с изискването на т. 85, т. 86 от ДДС №14/2013 г. на МФ и т. 30 от ДДС №11/2013 година. С писмо изх. № 9102-1938 от 23.11.2015 г. за счетоводно отчитане са дадени допълнителни указания във връзка със задбалансово отчитане на поети ангажименти за разходи – социални помощи, изплатени под формата на предоставен аванс на доставчика „Български пощи“ ЕАД.

Всички указания на АСП във връзка с осчетоводените разходи с ЕБК са сведени до знанието на териториалните структури в съответствие с установения ред.

Предприети са необходимите мерки за отстраняване на констатираните от одитния екип пропуски, относно начина на комуникация с териториалните поделения на АСП.

Приоритет № 6.7.:

- Да се оптимизира процеса, свързан с осъществяването на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги;
- Осъществяване на специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги.

Инспекторатът към изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане реализира своите функции въз основа на дадените му правомощия в Закона за социално подпомагане (ЗСП), Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) и Устройствения правилник на Агенция за социално подпомагане.

Инспекторатът осъществява специализиран контрол по законосъобразното прилагане на нормативните актове в областта на социалното подпомагане. Обект на контрол е дейността на териториалните поделения на АСП, специализираните институции за социални услуги и социалните услуги, предоставяни в общността.

През 2016 г. са **планирани** общо **280 проверки**. Всички планирани проверки са **извършени**. Реализирани са общо **431** проверки, включително **2** проверки в Централната администрация на АСП. Разпределението на извършените проверки по видове е както следва:

➤ **Комплексни проверки – 85**, в т.ч.

- ✓ Комплексни проверки в териториални поделения на АСП – **61**, от които **46** в дирекции „Социално подпомагане“ и **15** в регионални дирекции за социално подпомагане;
- ✓ Комплексни проверки в специализирани институции – **21**;

- ✓ Комплексни проверки по предоставяне на социални услуги в общността – **3**;
 - **Мониторинг – 80**, в т.ч.:
- ✓ Мониторинг по утвърдена методика за контролната дейност – **44**;
- ✓ Мониторинг относно средната годишна заетост и разходване на средствата от ЕРС – **36**;
 - **Проверки по изпълнение на задължителни предписания – 39**, в т.ч.:
- ✓ дирекция „Социално подпомагане“ – **14**;
- ✓ специализирани институции за социални услуги – **25**;
 - **Тематични проверки – 125 бр.**, по осем теми.
 - **Проверки на проекти финансирани от Фонд „Социална закрила“ – 8**;
 - **Проверки по сигнал – 92**, в т.ч.:
- ✓ регионални дирекции за социално подпомагане и дирекции „Социално подпомагане“ – **52**;
- ✓ специализирани институции за социални услуги и социални услуги в общността – **40**.
 - Извършена **проверка** на открити, провеждащи се, приключили със сключване на договор и прекратени **обществени поръчки** по Закона за обществените поръчки, за доставки, услуги или строителство, през периода **01.01.2013 г. - 29.02.2016 г.**, с възложител АСП, независимо от източника за финансиране (бюджет с национален произход или европейски публични средства по програми и проекти) – **1**, като не са установени пропуски и нарушения.
 - **Проверка** по прилагането на **Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – 1**.

През 2016 г. са извършени **повече проверки** в ДСП и РДСП – **61**, към **49** през 2015 година.

Запазва се тенденцията и през 2016 г., **най-често срещаните пропуски и нарушения** да са свързани с прилагане на Вътрешните правила за условията и реда за придобиване, предоставяне, зачисляване, отчитане, поддържане и ползване на автомобилната техника на АСП и Вътрешни правила за информационно-деловодната дейност и документооборота в териториалните поделения на АСП, както и в работата по случаи на деца в риск на отделите „Закрила на детето“.

Извършването на тематични проверки дава възможност за осъществяване на ефективен и качествен контрол по законосъобразното прилагане на определения нормативен акт или нормативно основание, което наложи извършването на **125** тематични проверки в териториалните поделения и услуги в общността.

Извършеният мониторинг в **44** специализирани институции за възрастни хора със сетивни нарушения, психични разстройства и умствена изостаналост показва, че в част от тях е необходимо подобряване на качеството на социалните услуги и условията на живот на потребителите.

В резултат на мониторинга относно средната годишна заетост и разходване на средствата от единния разходен стандарт за финансиране на делегираните от държавата

дейности, чрез общинските бюджети в **36** специализирани институции и социални услуги, предоставяни в общността, както и предложеното намаление на капацитета и закриване на част от проверените институции, са реализирани **значителни икономии** на средства от държавния бюджет.

Въз основа на направените констатации и изводи в констативните протоколи и докладите от извършените проверки и с цел отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения са дадени общо **1 934 задължителни предписания** и **426 препоръки** за отстраняване на допуснатите пропуски и нарушения.

През 2016 г. е **увеличен** броят на съставените Актове за установено административно нарушение, на основание чл. 37, ал. 1 от Закона за социално подпомагане, като за 2015 г. техният брой е бил **6**, а през 2016 г. са съставени **8** акта.

Налице е тенденция за **намаляване** броя на служителите от териториалните подразделения на АСП, за които са дадени предложения за налагане на административни наказания: през 2015 г. - 36 служители, а през 2016 г. – **23** (основно за допуснати пропуски и нарушения по прилагането на нормативната уредба - ЗСП, ЗСПД, Правилата за отпускане и изплащане на социални помощи, пропуски и слабости в работата на служителите от отделите „Закрила на детето“).

През 2016 г. по постъпилите чрез Портала на Националния съвет за антикорупционни политики към Министерски съвет и информационно-деловодната система на АСП са извършени **92** проверки, като **4** са съдържали данни за корупция, **1** твърдение за конфликт на интереси. Останалите сигнали се отнасят предимно за незаконни или неправомерни действия или бездействия, административно законово нарушение, лошо отношение на служители и др. Резултатите от извършените проверки за корупция и конфликт на интереси са оповестени на официалната интернет страница на Агенцията за социално подпомагане.

За отчитане на извършената работа от Инспектората се изготвят и предоставят тримесечни доклади. Месечни отчети са предоставени на ръководителя на Инспектората в Министерството на труда и социалната политика. Констатираните пропуски и нарушения са анализирани, с цел превенция на повторното им допускане, повишаване качеството и уеднаквяване на работата в дирекциите.

През месец ноември 2016 г. е извършено **анкетно проучване** за оценка на корупционния риск, включващо всички териториални структури на АСП. Вследствие на извършеното проучване е изготвен анализ и оценка на корупционния риск и са набелязани дирекциите, намиращи се в средна и сравнително висока степен на риск.

Приоритет № 6.8.:

- *Да се осигурят условия по осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите във връзка с изпълнението на държавната политика в*

областта на социалното подпомагане и социалните услуги, както и дейностите по закрила на детето;

- Осъществяване на дейности за информираност на обществото чрез медиите за изпълняваните от АСП политики през 2015 г.

В изпълнение на задачата обществеността да бъде информирана за изпълнението на държавната политика в областта на социалното подпомагане, социалните услуги и дейностите по закрила на детето през **2016 г.** екипът на отдел „Връзки с обществеността“ в Централно управление е осъществил над **140** по-значими тематични участия на експерти, преобладаващо от Централното управление на АСП. По заявки на медии са предоставени и над **120** писмени информации и статистически справки. Около **80%** от предоставената информация като интервюта и справки бе предназначена и съответно комуникирана чрез национални медии като БНТ, БТВ, Нова телевизия, БНР, Дарик радио.

С малки изключения е съхранена тенденцията за адекватна медийна ангажираност на експерти от териториалните структури на агенцията, най-вече когато става дума за конкретни казуси или статистика с регионални измерения. Основен информационен инструмент на регионално ниво, освен целевите експертни участия по основните теми, остават и ежемесечните пресконференции на ръководителите на регионалните дирекции за социално подпомагане, установени още от 2006 г. като начин за представяне на актуални акценти в дейностите на регионалните структури на АСП. Тези пресконференции за 2016 г. са от порядъка на **200** годишно за **26** регионални дирекции за социално подпомагане.

През годината бяха публикувани **44** прессъобщения в менюто „Новини“ на официалната интернет-страница на АСП. Ползваемостта им достига средно до отразяване в около **40** печатни и електронни медии и информационни сайтове и значително повече, когато става дума за прагматична информация като: динамика и крайни резултати от кампаниите за целево енергийно подпомагане и целева помощ за първокласници; същностни промени в нормативната уредба; действия на службите по нашумели казуси от сферата на закрила на детето.

Ключова дейност на звеното за връзки с обществеността е непрекъснатият **медиа-мониторинг** на над 700 източника въз основа на договорни отношения с агенция „ПР инфо“, което позволява изготвянето на минимум два ежедневни бюлетина с публикации, касаещи дейността на АСП и нейните териториални структури. Освен пълноценна представа за информационния поток, този ресурс позволява оперативна реакция при възникване и огласяване на проблем, изискващ спешни действия или разяснения от страна на регионалните структури. Тази вече утвърдена и работеща практика ще продължи и през 2017 година.

През 2016 г. по реда на Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) са постъпили **84** заявления за достъп до обществена информация, като **39** от тях са в писмена

форма и **45** по електронен път. Издадени са **47** решения за предоставяне на достъп и **37** уведомителните писма.

Преобладаващите теми в исканата информация се отнасят до: достъп до социални доклади; национална статистика относно отпускане на медицински изделия и помощни средства; отчетни доклади за предоставяне на помощи и изплатени средства по различните нормативни документи; статистика относно дейности по закрила на детето и специализирани институции.

Приоритет № 6.9.:

- *Да се осигурят условия за прилагане и развитие на електронното управление и информационно-комуникационните технологии в системата на АСП.*

ИНТЕГРИРАНА ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА ЗА СОЦИАЛНОТО ПОДПОМАГАНЕ

През **месец май 2016 г.** завърши процеса по реално внедряване и експлоатация на разработената по **проект BG051PO001-6.2.01 „Разработване и внедряване на информационни системи и бази-данни, обслужващи системата за социално подпомагане, предоставяне на социални услуги и социално включване“** Интегрирана информационна система на Агенцията за социално подпомагане (**ИИС на АСП**), включваща три функционално обособени модула:

- Модул (подсистема) – „Социално подпомагане“;
- Модул (подсистема) – „Социални услуги и социално включване“;
- Модул (подсистема) – „Закрила на детето“.

Създадоха се потребители със съответните права на достъп за работа на служители в АСП и териториалните поделения. Изцяло са въведени електронни входящи дневници с цел намаляване времето за обслужване на клиентите на АСП и въвеждане на принципа „За обслужване на едно гише“.

Промени се начина на отчитане на индикаторите, свързани с дейностите по социално подпомагане и закрила на детето и голяма част от справките се генерират на централно ниво чрез ИИС.

В изпълнение на Договор № ФС01-708/02.11.2015 г. се изгради VPN комуникационна свързаност на АСП, осигуряваща симетрична връзка, обмен на данни всеки с всеки, резервираност и Интернет за Централно управление на АСП (ЦУ), 28 регионални дирекции за социално подпомагане (РДСП), 147 дирекции „Социално подпомагане“ (ДСП), както и за 124 изнесени работни места (ИРМ), както следва:

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на ЦУ на АСП със скорост 900 Mbps;

- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 79 точки със скорост 10 Mbps;
- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 106 точки със скорост 8 Mbps;
- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 41 точки със скорост 4 Mbps;
- Осигурена VPN комуникационна свързаност за обмен на данни в реално време на 163 точки със скорост 2 Mbps;

С цел подобряване комуникацията на АСП и териториалните поделения активно се поддържа и актуализира **вътрешен форум** за служителите на териториалните поделения на АСП.

В края на 2016 г. е разработен и нов Интернет портал на АСП.

Подобряване на информационния обмен на данни в АСП и териториалните поделения

Осигурен е **Електронен обмен на данни** в областта на социалната сигурност по Регламент 883/2004 година. Инсталирана е мрежова система за регулиране на интернет трафика на потребителите и контрол на използваните от тях приложения.

Реализиран и осигурен е на **100% достъп** до Национална база данни „Население“, Агенция по вписванията, НАП, НОИ и Агенция по заетостта - на база на подписани споразумения с държавните институции за предоставяне на информация по електронен път (НАП, ГД ГРАО, НОИ, Агенция по заетостта и др.), свързана с дейността на АСП.

Създадена е организация по **предоставяне на ежемесечна информация** на териториалните дирекции:

- ✓ от НОИ информация: за размера на изплащаните обезщетения за безработица; за размера на изплащаните парични обезщетения и помощи от ДОО; относно размера на изплатените пенсии;
- ✓ от ГД ГРАО - информация за починалите лица през предходния месец.

Данните от външни бази данни автоматично се зареждат в ИИС с цел осигуряване на своевременна и актуална информация.

Поддържан е **актуален регистър** за издадените цифрови сертификати за УЕП, съгласно Наредбата за удостоверенията за електронен подпис в администрациите. През **2016 г.** са подновени **266** сертификата за УЕП на директори и служители на териториални дирекции.